Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

ЗА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон урежда обществените отношения, свързани с провеждането на държавната политика за повишаване на енергийната ефективност.

(2) Законът се прилага за крайното потребление на енергия от въоръжените сили, доколкото не противоречи на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България или на друг специален закон в областта на националната сигурност.

Чл. 2. Законът има за цел повишаване на енергийната ефективност като част от политиката по устойчиво развитие на страната, чрез:

1. използване на система от дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност при производството, преобразуването, преноса, разпределението и доставката на енергия, както и при крайното потребление на енергия;

2. въвеждане на схеми за задължения за енергийни спестявания;

3. развитие на пазара на енергийноефективни услуги и насърчаване предоставянето на енергийноефективни услуги;

4. въвеждане на финансови механизми и инструменти, подпомагащи изпълнението на националната цел за енергийна ефективност по чл. 13, ал. 1.

Глава втора
ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Раздел I
Органи за управление

Чл. 3. Държавата упражнява функциите си в областта на енергийната ефективност чрез Народното събрание и Министерския съвет.

Чл. 4. Народното събрание приема национална стратегия по енергийна ефективност на Република България, която определя етапите, средствата и мерките за постигане на националната цел за енергийна ефективност по чл. 13, ал. 1.

Чл. 5. (1) Министерският съвет определя държавната политика в областта на енергийната ефективност като част от

политиката по устойчиво развитие на страната.

(2) При осъществяване на функциите си по ал. 1 Министерският съвет внася за приемане от Народното събрание националната стратегия по чл. 4 по предложение на министъра на енергетиката.

(3) Министерският съвет приема:

1. национални планове за действие по енергийна ефективност;

2. национален план за сгради с близко до нулево потребление на енергия;

3. национален план за подобряване на енергийните характеристики на отопляваните и/или охлаждани сгради – държавна собственост, използвани за административно обслужване на централната администрация на изпълнителната власт;

4. национална дългосрочна програма за насърчаване на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществения и частния национален жилищен и търговски сграден фонд;

5. ежегодни отчети за изпълнението на националните планове за действие по енергийна ефективност по т. 1;

6. подзаконови нормативни актове, както и други актове в областта на енергийната ефективност в случаите, предвидени в този закон.

(4) За целите на определяне на държавната политика в областта на енергийната ефективност органите на държавна власт и органите на местното самоуправление осигуряват предоставяне на информацията, необходима за изготвяне на актовете по ал. 2 и ал. 3, т. 1-5.

(5) Информацията по ал. 4 се предоставя на органите по чл. 6 и 11.

Чл. 6. Държавната политика по енергийната ефективност се провежда от:

1. министъра на енергетиката – в областта на енергийната ефективност при производството, преобразуването, преноса, разпределението и доставките на енергия, както и при крайното потребление на енергия;

2. министъра на икономиката – в областта на повишаване на енергийната ефективност в малки и средни предприятия, както и при потреблението на енергия от промишлени системи;

3. министъра на регионалното развитие и благоустройството – в областта на разработването и въвеждането на технически правила и норми в областта на енергийните характеристики на нови и съществуващи сгради, реализирането на проекти, свързани с обновяване на жилищния сграден фонд и подобряване на енергийната ефективност в жилищните сгради в Република България;

4. министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията – в областта на енергийната ефективност в транспортния сектор.

Чл. 7. (1) Министърът на енергетиката:

1. разработва съвместно с министъра на икономиката, министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и предлага на Министерския съвет проект на националната стратегия по чл. 4;

2. разработва съвместно с министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на икономиката и министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, внася за приемане от Министерския съвет и представя пред Европейската комисия националните планове за действие по енергийна ефективност по чл. 5, ал. 3, т. 1;

3. участва при разработването и актуализирането съвместно с министъра на регионалното развитие и благоустройството и представя пред Европейската комисия националния план за сгради с близко до нулево потребление на енергия по чл. 5, ал. 3, т. 2;

4. участва при разработването и актуализирането на националния план за подобряване на енергийните характеристики на отоплявaните и/или охлаждани сгради - държавна собственост, използвани за административно обслужване на централната администрация на изпълнителната власт, по чл. 5, ал. 3, т. 3;

5. участва при разработването и актуализирането на националната дългосрочна програма за насърчаване на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществения и частния национален жилищен и търговски сграден фонд по чл. 5, ал. 3, т. 4;

6. внася за приемане от Министерския съвет и предоставя на Европейската комисия ежегодни отчети по чл. 5, ал. 3, т. 5;

7. осъществява взаимодействие с другите органи на държавна власт и органите на местното самоуправление, както и с юридически лица с нестопанска цел по отношение на провеждането на държавната политика в областта на енергийната ефективност;

8. организира подготовката на нормативни актове за хармонизиране на българското законодателство в областта на енергийната ефективност с правото на Европейския съюз;

9. разработва и внася за приемане от Министерския съвет проекти на подзаконови нормативни актове в случаите, предвидени в този закон;

10. издава, самостоятелно или съвместно със съответните министри, подзаконовите нормативни актове, отнасящи се до енергийната ефективност, в рамките на своите правомощия по този закон;

11. утвърждава Методика за оценка на размера на вноските от задължените лица по чл. 14, ал. 4 във Фонда за енергийна ефективност и възобновяеми източници и в други финансови посредници, необходими за постигане на индивидуалните им цели по предложение на изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие;

12. утвърждава методики за оценяване на енергийните спестявания, изготвени съгласно изискванията на наредбата по чл. 18, ал. 2;

13. предоставя на компетентните институции на Европейския съюз информацията, предвидена в правото на Европейския съюз;

14. в съответствие с правомощията си отправя до компетентните институции на Европейския съюз искания и уведомления за предоставяне на временно освобождаване от прилагането на разпоредби от правото на Европейския съюз и на преходни периоди в областта на енергийната ефективност в случаите, предвидени в правото на Европейския съюз;

15. осъществява международното сътрудничество на Република България в областта на енергийната ефективност;

16. осъществява и други правомощия в областта на енергийната ефективност, възложени му с други нормативни актове.

(2) Съдържанието, структурата, условията и редът за предоставяне на информацията по ал. 1, т. 13 се определят с наредбата по чл. 9, ал. 4 от Закона за енергетиката.

Чл. 8. Министърът на икономиката в рамките на своята компетентност:

1. участва при разработването на националната стратегия по чл. 4;

2. участва при разработването на националните планове за действие по енергийна ефективност по чл. 5, ал. 3, т. 1 и предоставя на министъра на енергетиката ежегодно в срок до 31 януари на годината, следваща годината на отчитане, информация за тяхното изпълнение;

3. предлага схеми за насърчаване извършването на енергийни обследвания на малките и средни предприятия по чл. 3 от Закона за малките и средни предприятия, както и прилагането на препоръчаните с обследванията мерки;

4. предлага схеми за насърчаване извършването на мерки по енергийна ефективност в промишлени системи.

Чл. 9. Министърът на регионалното развитие и благоустройството в рамките на своята компетентност:

1. участва при разработването на националната стратегия по чл. 4;

2. участва при разработването на националните планове

за действие по енергийна ефективност по чл. 5, ал. 3, т. 1 и предоставя на министъра на енергетиката ежегодно в срок до 31 януари на годината, следваща годината на отчитане, информация за тяхното изпълнение;

3. разработва и актуализира съвместно с министъра на енергетиката и внася за приемане от Министерския съвет Националния план за сградите с близко до нулево потребление на енергия по чл. 5, ал. 3, т. 2;

4. разработва и актуализира съвместно с министъра на енергетиката и внася за приемане от Министерския съвет Национален план за подобряване на енергийните характеристики на отоплявaните и/или охлаждани сгради - държавна собственост, използвани за административно обслужване на централната администрация на изпълнителната власт по чл. 5, ал. 3, т. 3;

5. разработва и актуализира съвместно с министъра на енергетиката и внася за приемане от Министерския съвет дългосрочната програма за насърчаване на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществения и частния национален жилищен и търговски сграден фонд по чл. 5, ал. 3, т. 4;

6. издава самостоятелно или съвместно със съответните министри подзаконовите нормативни актове, отнасящи се до енергийната ефективност.

Чл. 10. Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията в рамките на своята компетентност:

1. участва при разработването на националната стратегия по чл. 4;

2. участва при разработването на националните планове за действие по енергийна ефективност по чл. 5, ал. 3, т. 1 и предоставя на министъра на енергетиката ежегодно в срок до 31 януари на годината, следваща годината на отчитане, информация за тяхното изпълнение;

3. издава самостоятелно или съвместно със съответните министри нормативни актове, отнасящи се до енергийната ефективност, в рамките на своята компетентност.

Чл. 11. (1) Дейностите по провеждане на държавната политика по повишаване на енергийната ефективност се изпълняват от изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие, наричана по-нататък „агенцията”.

(2) Агенцията е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище София и има статут на изпълнителна агенция към министъра на енергетиката.

(3) Дейността, структурата и организацията на работа на агенцията се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет.

(4) За осъществяването на своята дейност агенцията създава териториални звена в районите по чл. 4, ал. 3 от Закона за регионалното развитие. Седалищата на териториалните звена се определят в устройствения правилник по ал. 3.

(5) Изпълнителният директор на агенцията се назначава и освобождава от министъра на енергетиката съгласувано с министър-председателя.

(6) Изпълнителният директор на агенцията:

1. ръководи и представлява агенцията;

2. осъществява контрол по спазване на законодателството в областта на енергийната ефективност;

3. взаимодейства с органите на държавната власт и органите на местното самоуправление, както и с юридически лица по отношение на провеждането на държавната политика в областта на енергийната ефективност;

4. организира изготвянето и представянето ежегодно на министъра на енергетиката за одобрение отчетите по чл. 5, ал. 3, т. 5;

5. публикува ежегодно в срок до 31 март списък на сградите по чл. 27, ал. 1, т. 4, които към 1 януари на съответната година не отговарят на минималните изисквания за енергийните характеристики, определени с наредбата по чл. 31, ал. 4;

6. разработва Методика за оценка на размера на вноските от задължените лица по чл. 14, ал. 4 във Фонда за енергийна ефективност и възобновяеми източници и други финансови посредници, необходими за постигане на индивидуалните им цели;

7. потвърждава размера на енергийните спестявания в резултат на извършените енергийноефективни услуги и на други мерки за повишаване на енергийната ефективност чрез издаване на удостоверения за енергийни спестявания;

8. организира създаването и поддържането на национална информационна система за състоянието на енергийната ефективност;

9. оказва съдействие на органите на държавната власт и на органите на местното самоуправление, както и на участниците на пазара на енергийноефективни услуги при изпълнението на задълженията им по този закон;

10. организира популяризиране на дейностите и мерките за повишаване на енергийната ефективност;

11. съдейства за развитие на обучението в областта на енергийната ефективност и публикува на интернет страницата на агенцията съществуващите схеми за квалификация;

12. организира създаването и поддържането на списък на сградите, предприятията, промишлените системи, системите за улично осветление, отоплителните инсталации с водогрейни котли

и климатичните инсталации, които следва да се привеждат в съответствие с изискванията за енергийна ефективност по реда на този закон;

13. изготвя, поддържа и публикува на интернет страницата на агенцията списък на финансови механизми и схеми за насърчаване на енергийната ефективност, който се актуализира ежегодно;

14. участва в подготовката на нормативни актове, включително на методики за оценка на енергийните спестявания, за хармонизиране на българското законодателство в областта на енергийната ефективност с правото на Европейския съюз;

15. изисква информация от управляващите органи по оперативни програми на Европейския съюз, свързани с осигуряването на финансиране за изпълнение на енергоспестяващи мерки и оползотворяване на енергията от възобновяеми източници, относно размера на извършените инвестиции за изпълнение на енергоспестяващи мерки и оползотворяване на енергията от възобновяеми източници, както и достигнатите в резултат на тези инвестиции нива на енергийни спестявания и на децентрализирано потребление на енергия от възобновяеми източници в съответствие с правомощията си;

16. организира изготвяне на примерни договори с гарантиран резултат (ЕСКО) за предоставяне на енергийноефективни услуги за изпълнението на мерки за повишаване на енергийната ефективност в сгради, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление;

17. осъществява мониторинг при изпълнение на ЕСКО договорите в сгради държавна и общинска собственост;

18. осъществява и други правомощия в областта на енергийната ефективност, възложени му с други нормативни актове.

(7) Агенцията е администратор на постъпленията от:

1. средства от държавния бюджет;

2. собствена дейност;

3. събрани суми от глоби и имуществени санкции, наложени с наказателни постановления, издадени при осъществяване на контрола по реда на този закон;

4. международни програми и споразумения;

5. други източници, определени с нормативен акт на Министерския съвет.

Чл. 12. (1) Държавната политика в областта на енергийната ефективност се изпълнява от всички органи на държавната власт и от органите на местното самоуправление.

(2) За целите по ал. 1 органите на държавната власт и органите на местното самоуправление изготвят програми по

енергийна ефективност, съответстващи на целите, заложени в актовете по чл. 5, ал. 2 и ал. 3, т. 1-4.

(3) Програмите по ал. 2 се разработват при отчитане на стратегическите цели и приоритети на регионалните планове за развитие на съответните райони по чл. 4, ал. 3 от Закона за регионалното развитие и перспективите им за устойчиво икономическо развитие.

(4) Средствата за изпълнение на програмите по ал. 2 се осигуряват в рамките на бюджетите на органите на държавната власт и на общините.

(5) Органите на държавната власт и органите на местното самоуправление представят ежегодно на изпълнителния директор на агенцията отчети за изпълнението на програмите по ал. 2.

(6) Отчетите по ал. 5 съдържат описание на дейностите и мерките, посочват размера на постигнатите енергийни спестявания и се представят не по-късно от 1 март на годината, следваща годината на изпълнение на съответните дейности и мерки.

(7) Отчетите се изготвят по образец, утвърден от изпълнителния директор на агенцията, и са съставна част от отчета за изпълнението на съответния национален план за действие.

(8) Отчетът за изпълнението на съответния национален план за действие включва информация за:

1. изпълнението на националната цел по енергийна ефективност;

2. първичното и крайното енергийно потребление;

3. крайното енергийно потребление и брутната добавена стойност по сектори;

4. разполагаем доход на домакинствата;

5. брутен вътрешен продукт;

6. производството на електрическа енергия от топлоелектрически централи;

7. производството на електрическа енергия чрез комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия;

8. производството на топлинна енергия от топлоелектрически централи;

9. производство на топлинна енергия от комбинирани топлоелектрически централи, включително промишлена отпадна топлина;

10. разход на гориво за производство на топлинна енергия;

11. пътникокилометри (pkm), в случай че информацията е налична;

12. тонкилометри (tkm), в случай че информацията е налична;

13. комбинирани транспортни километри (pkm+ tkm), в случай че информацията по т. 11 и 12 не е налична;

14. информация за населението на страната;

15. информация за мерките, изпълнени през предходната година, които допринасят за постигане на общата национална цел, както и за измерения/очаквания ефект от тези мерки;

16. пълната разгъната площ на сградите по чл. 23, ал. 1 и 2;

17. постигнати енергийни спестявания чрез схемата за задължения за енергийна ефективност;

18. размера на публичните разходи за енергийна ефективност, включително по сектори.

(9) Отчетите по ал. 5 се публикуват на интернет страниците на лицата по ал. 1.

(10) Отчетите по ал. 8 се публикуват на интернет страницата на агенцията.

Раздел II

Цели по енергийна ефективност

Чл. 13. (1) Националната цел за енергийна ефективност се определя като количество спестявания в първичното и в крайното енергийно потребление до 31 декември 2020 г.

(2) Националната цел по ал. 1 се определя в Националния план за енергийна ефективност по чл. 5, ал. 3, т. 1.

(3) При определянето на целта по ал. 1 се отчита прогнозното първично енергийно потребление до 31 декември 2020 г., определено въз основа на:

1. потенциала за спестяване на енергия по икономически ефективен начин;

2. развитието на брутния вътрешен продукт и прогнозите за него;

3. промените в количествата внесена и изнесена енергия;

4. оползотворяването на енергията от възобновяеми източници, използването на ядрена енергия, изграждането на съоръжения за улавяне и съхранение на въглероден диоксид;

5. действащите мерки за повишаване на енергийната ефективност, изпълнени в изминал период.

Чл. 14. (1) За подпомагане изпълнението на националната цел по чл. 13, ал. 1 се въвежда схема за задължения за енергийни спестявания, която да осигури постигането на обща кумулативна цел за спестена енергия при крайното потребление на енергия до 31 декември 2020 г.

(2) Общата кумулативна цел по ал. 1 за периода 2014-2020 г. се определя като натрупване на нови енергийни спестявания от минимум 1,5 на сто годишно от средната годишна стойност на общото количество на продажбите на енергия на крайните клиенти на територията на страната през 2010, 2011 и 2012 г., намалена с до 25 на сто чрез прилагане на чл. 14, ал. 3, т. 2, чл. 15, ал. 4, т. 1 и 2 и чл. 16, т. 1 и 2.

(3) От количеството на продажбите по ал. 2 се изключват количествата на продажбите на енергия, използвани в:

1. транспортния сектор, въведен под код „B_101900” по класификацията на Евростат;

2. промишлени дейности по чл. 31 от Закона за ограничаване изменението на климата.

(4) Общата кумулативна цел по ал. 1 се разпределя като индивидуални цели между следните задължени лица:

1. крайни снабдители, доставчици от последна инстанция, търговци с издадена лицензия за дейността „търговия с електрическа енергия”, които продават електрическа енергия на крайни клиенти повече от 75 GWh годишно;

2. топлопреносни предприятия и доставчици на топлинна енергия, които продават топлинна енергия на крайни клиенти повече от 75 GWh годишно;

3. крайните снабдители и търговци с природен газ, които продават на крайни клиенти повече от 8 млн. кубически метра годишно;

4. търговци с течни горива, които продават на крайни клиенти повече от 6,5 хил. тона течни горива годишно – с изключение на горивата за транспортни цели;

5. търговци с твърди горива, които продават на крайни клиенти повече от 13 хил. тона твърди горива годишно.

Чл. 15. (1) Индивидуалните цели по чл. 14, ал. 4 представляват ежегодни енергийни спестявания при крайните клиенти за периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г.

(2) Индивидуалните годишни цели по ал. 1 се определят, като средната годишна стойност на общото количество на продажбите на енергия на крайните клиенти на територията на страната през 2010, 2011 и 2012 г. се разпределя пропорционално на продадените от съответното задължено лице по чл. 14, ал. 4 количества енергия на крайните клиенти през предходната година.

(3) Списъкът на задължените лица по чл. 14, ал. 4 и техните индивидуални цели по ал. 1 се актуализират ежегодно съобразно промяната в количествата на продажбите на съответното задължено лице спрямо общото количество на продажбите на всички задължени лица за предходната календарна година.

(4) За изпълнение на индивидуалните си цели по ал. 1 задължените лица трябва да реализират ежегодно нови спестявания на енергия от количествата, определени по ал. 2:

1. по 1,00 на сто годишно за 2014 и 2015 г.;

2. по 1,25 на сто годишно за 2016 и 2017 г.;

3. по 1,50 на сто годишно за 2018, 2019 и 2020 г.

Чл. 16. При отчитане на изпълнението на индивидуалните си цели по чл. 15, ал. 1 задължените лица по чл. 14, ал. 4 могат да включват, освен спестени количества енергия при крайните клиенти и спестени количества енергия от:

1. мерки, изпълнени след 31 декември 2008 г., които продължават да действат до 31 декември 2020 г.;

2. мерки за повишаване на енергийната ефективност при преобразуването, преноса и/или разпределението на енергия;

3. спестени количества енергия, постигнати в предходните 4 или следващите 3 години.

Чл. 17. За изпълнение на индивидуалните си цели задължените лица по чл. 14, ал. 4 могат да предоставят информацията по чл. 63, ал. 6 в замяна на намаляване на ежегодната им индивидуална цел с 1 на сто годишно.

Чл. 18. (1) Методиките за определянето на националната цел за енергийни спестявания, определянето на общата кумулативна цел, въвеждането на схема за задължения за енергийни спестявания и разпределянето на индивидуалните цели за енергийни спестявания между задължените лица по чл. 14, ал. 4 се определят с наредба на Министерския съвет.

(2) Допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им се определят с наредба на министъра на енергетиката.

Чл. 19. (1) Списъкът със задължените лица по чл. 14, ал. 4 и определените им индивидуални цели за енергийни спестявания по чл. 15, ал. 1 се приема от Министерския съвет заедно с плановете за действие по чл. 5, ал. 3, т. 1.

(2) Актуализацията на списъка на задължените лица чл. 14, ал. 4 и техните индивидуални цели се извършва с ежегодните отчети за изпълнението на националните планове за действие по енергийна ефективност.

(3) Агенцията поддържа на електронната си страница информация за текущото изпълнение на индивидуалните цели по чл. 14, ал. 4.

Чл. 20. При изпълнение на индивидуалните цели за енергийни спестявания задължените лица чл. 14, ал. 4 са длъжни:

1. да изпълняват мерки за повишаване на енергийната ефективност, както и дейности, свързани с изпълнението на тези мерки;

2. да се въздържат от всякакви действия, които могат да възпрепятстват търсенето, предлагането и развитието на енергийноефективни услуги и на изпълнението на други дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност, включително да не препятстват конкуренти на пазара или злоупотреба с господстващо положение.

Чл. 21. При изпълнение на индивидуалните цели за енергийни спестявания задължените лица чл. 14, ал. 4 могат:

1. да предлагат енергийноефективни услуги на конкурентни цени чрез дружества за предоставяне на енергийноефективни услуги, и/или

2. да правят вноски във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници" или в други финансови посредници по смисъла на чл. 2, т. 34 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на чл. 107 и 108 от Договора за финансиране на дейности и мерки за енергийна ефективност (ОВ, L 187 от 26.6.2014 г.), в размер на инвестициите, необходими за изпълнение на мерки за постигане на индивидуалните им цели, определени съгласно методиката по чл. 7, ал. 1, т. 11, и/или

3. да сключват споразумения с доставчици на енергийноефективни услуги или други незадължени страни за прехвърляне на енергийни спестявания чрез прехвърляне на удостоверения за енергийни спестявания по чл. 75, ал. 3.

Чл. 22. Изготвянето на оценка на енергоспестяващия ефект от изпълнени мерки за повишаване на енергийната ефективност с цел доказване на изпълнението на индивидуалните цели на задължените лица по чл. 14, ал. 4 се извършва по реда на чл. 76.

Чл. 23. (1) За подпомагане изпълнението на националната цел по чл. 13, ал. 1 във всички отоплявани и/или охлаждани сгради - държавна собственост, използвани за административно обслужване на централната администрация на изпълнителната власт, ежегодно се предприемат мерки за подобряване на енергийните характеристики на поне 3 на сто от общата разгъната застроена площ.

(2) Целта по ал. 1 се изчислява въз основа на разгънатата застроена площ на сградите с разгъната застроена

площ над 500 кв. м, а от 9 юли 2015 г. - над 250 кв. м, които към 1 януари на съответната година не отговарят на минималните изисквания за енергийните характеристики, определени с наредбата по чл. 31, ал. 4.

(3) Изискванията на ал. 1 не се прилагат за:

1. сгради и културни ценности, включени в обхвата на Закона за културното наследство и на Закона за защитените територии, доколкото изпълнението на някои минимални изисквания за енергийни характеристики би довело до нарушаване на архитектурните и/или художествените характеристики на сградата;

2. сгради, притежавани от въоръжените сили или от централната администрация, които служат за целите на националната отбрана, освен военните общежития или офис сградите за служители на въоръжените сили и други служители, наети от националните органи на отбраната.

(4) За сградите по ал. 1 по реда на приоритетното им подреждане в списъка по чл. 27, ал. 1, т. 4 се прилагат мерки за подобряване на техните енергийни характеристики.

(5) При постигане подобряване на енергийните характеристики на повече от 3 на сто от общата разгъната застроена площ на отоплявaните и/или охлаждани сгради - държавна собственост, използвани за административно обслужване на централната администрация на изпълнителната власт, през дадена година излишъкът може да се прехвърли към всяка от предходните 3 или към всяка от следващите 3 години.

Раздел III

Национална стратегия, национални планове и програми

Чл. 24. Националната стратегия за енергийна ефективност по чл. 4 определя:

1. приоритетите на държавната политика в областта на енергийната ефективност;

2. инструментите за изпълнението на националната цел по чл. 13, ал. 2, в т.ч.: механизмите, стимулите и институционалната, финансовата и правната рамка за премахване на съществуващите пазарни пречки и недостатъци, които възпрепятстват ефективността в процесите на преобразуване, пренос, разпределение, доставка и потребление на енергия;

3. механизмите за стимулиране на развитието и насърчаването на пазара на енергийноефективни услуги;

4. инструменти за насърчаване на промени в поведението на потребителите на енергия чрез информиране относно ползите от обследването за енергийна ефективност, прилагането на мерки

за енергийна ефективност и въвеждането на интелигентни измервателни уреди.

Чл. 25. (1) Националните планове за действие по енергийна ефективност по чл. чл. 5, ал. 3, т. 1 се разработват по образец, приет от Европейската комисия.

(2) Плановете по ал. 1 съдържат мерки за подобряване на енергийната ефективност и очакваните или постигнатите икономии на енергия, включително мерките при доставката, преноса и разпределението на енергия, както и при крайното потребление на енергия, с оглед на постигането на националната цел за енергийна ефективност, определена с националната стратегия по чл. 4.

(3) В плановете по ал. 1 може да се включат мерки за приоритетна реализация в енергийнобедни домакинства или в сгради за социално жилищно настаняване.

(4) Плановете по ал. 1 се разработват за срок 3 години.

Чл. 26. Националният план за увеличаване броя на сградите с близко до нулево потребление на енергия по чл. 5, ал. 3, т. 2 съдържа:

1. националното определение и техническите показатели за сгради с близко до нулево потребление на енергия, което отразява националните условия;

2. национални цели за увеличаване броя на сградите с близко до нулево потребление на енергия в зависимост от класификацията на видовете сгради съгласно наредбата по чл. 31, ал. 4;

3. политиките и механизмите, в т.ч. финансови, за насърчаване изграждането на сградите по т. 2;

4. периода на действие на плана.

Чл. 27. (1) Националният план за подобряване на енергийните характеристики на отоплявaните и/или охлаждани сгради – държавна собственост, използвани за административно обслужване на централната администрация на изпълнителната власт по чл. 5, ал. 3, т. 3 съдържа:

1. преглед на националния сграден фонд;

2. определяне на икономически ефективни подходи за подобряване на енергийните характеристики на сгради, съобразени с вида сгради и климатичната зона;

3. политики и мерки за насърчаване на икономически ефективно основно подобряване на енергийните характеристики на сгради, включително и поетапно;

4. списък на сградите, които към 1 януари на съответната година не отговарят на минималните изисквания за енергийните характеристики, определени с наредбата по чл. 31, ал. 4, подредени приоритетно, като с

най-висок приоритет са тези с най-лоши енергийни характеристики спрямо минималните изисквания за енергийните характеристики;

5. периода на действие на плана.

(2) Планът по ал. 1 се представя на Европейската комисия заедно с националните планове за действие по енергийна ефективност по чл. 5, ал. 3, т. 1.

Чл. 28. (1) Националната дългосрочна програма за насърчаване на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществения и частния национален жилищен и търговски сграден фонд по чл. 5, ал. 3, т. 4 съдържа:

1. преглед на националния сграден фонд, въз основа на статистически извадки;

2. определяне на икономически ефективни подходи за подобряване на енергийните характеристики на сградите, съобразени с вида сгради и климатичната зона;

3. политики и мерки за насърчаване на икономически ефективно основно подобряване на енергийните характеристики на сгради, включително и поетапно изпълнени;

4. създаване на финансова рамка за насочване на инвестиционните решения на инвеститори, строителната промишленост и финансовите институции;

5. прогноза за очакваното спестяване на енергия.

(2) Програмата по ал. 1 се представя на Европейската комисия заедно с националните планове за действие по енергийна ефективност по чл. 5, ал. 3, т. 1.

Глава трета

ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ И ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ЕНЕРГИЙНОЕФЕКТИВНИ УСЛУГИ

Раздел I

Дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност

Чл. 29. Дейностите за повишаване на енергийната ефективност са:

1. намаляване на загубите на енергия при производството, преобразуването, преноса, разпределението и доставките на енергия, както и при крайното потребление на енергия;

2. образование и обучение в областта на енергийната ефективност на лицата, предоставящи енергийноефективни услуги;

3. оценка за съответствие на инвестиционните проекти на сгради по отношение на изискванията за енергийна ефективност;

4. обследване и сертифициране за енергийна ефективност на сгради;

5. проверка за енергийна ефективност на отоплителни инсталации с водогрейни котли и на климатични инсталации в сгради;

6. обследване за енергийна ефективност на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление;

7. управление на енергийната ефективност;

8. енергийноефективни услуги;

9. повишаване на осведомеността на домакинствата.

Чл. 30. (1) Мерките за повишаване на енергийната ефективност са действията, които водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност.

(2) Допустимите мерки по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 18, ал. 2.

Раздел II

Обследване и сертифициране на сгради

Чл. 31. (1) Всеки инвестиционен проект за изграждане на нова сграда, реконструкция, основно обновяване, основен ремонт, който обхваща над 25 на сто от площта на външните ограждащи конструкции и елементи на сградата или преустройство на съществуваща сграда, при които се променят енергийните характеристики на сградата, трябва да съответства на изискванията за енергийна ефективност, предвидени в този закон и в Закона за устройство на територията.

(2) Инвестиционните проекти за нови сгради по ал. 1 трябва да са съобразени с техническата, екологичната и икономическата осъществимост на алтернативни високоефективни инсталации и системи за използване на:

1. децентрализирани системи за производство и потребление на енергия от възобновяеми източници;

2. инсталации за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

3. инсталации за централно или локално отопление и охлаждане, както и на такива, които изцяло или частично използват енергия от възобновяеми източници;

4. термопомпи.

(3) Показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите и параметрите на скалата на класовете на енергопотребление за различни по предназначение категории сгради се определят с наредба на министъра на енергетиката и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(4) Минималните изисквания към енергийните характеристики на сградите или на части от тях с оглед постигане на равнищата на оптималните разходи, техническите изисквания и показатели за енергийна ефективност, както и методът/стандартите за определяне на годишен разход на енергия в сградите, включително на сградите с близко до нулево потребление на енергия, се определят с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(5) Изискванията за енергийните характеристики подлежат на задължителна периодична проверка веднъж на всеки 5 години и при необходимост се актуализират с цел отразяване на технологичното развитие в сградния сектор.

Чл. 32. (1) Енергийните характеристики на нова сграда преди въвеждане в експлоатация се удостоверяват със сертификат за проектни енергийни характеристики.

(2) Когато отделни части в нова сграда имат различно предназначение и са обособени като топлинни зони и всяка от зоните има климатизиран обем, по-малък от 90 на сто от общия климатизиран обем на сградата, сертификат по ал. 1 се издава отделно за всяка зона по скала, съответстваща на предназначението на съответната зона.

(3) При наличие на топлинна зона с климатизиран обем, равен или по-голям от 90 на сто от общия климатизиран обем на сградата, сертификатът по ал. 1 се издава за цялата сграда в съответствие със скалата за категорията сгради, към която тази зона принадлежи.

(4) Сертификатът по ал. 1 се издава въз основа на енергийните характеристики на сградата от инвестиционния проект на сградата (екзекутивната документация) от лицата по:

1. член 43, ал. 1;

2. член 43, ал. 2 – само за сгради пета категория съгласно чл. 137, ал. 1, т. 5 от Закона за устройство на територията, с изключение на сградите за обществено обслужване от тази категория.

(5) Разпоредбата на ал. 1 не се прилага за:

1. молитвените домове на законно регистрираните вероизповедания в страната;

2. временните сгради с планирано време за използване до 2 години;

3. стопанските сгради на земеделски производители,

използвани за селскостопанска дейност;

4. производствените сгради;

5. жилищните сгради, които се използват по предназначение до 4 месеца годишно или като алтернатива през ограничен период от време в годината и са с очаквано потребление на енергия, по-малко от 25 на сто от очакваното при целогодишно използване;

6. сгради с разгъната застроена площ до 50 кв. м.

Чл. 33. (1) Възложителят/собственикът на нова сграда е длъжен да придобие сертификат за проектни енергийни характеристики на сградата преди въвеждането ѝ в експлоатация.

(2) Собствениците на самостоятелни обекти в сграда имат право да получат копие от оригинала на сертификата за проектни енергийни характеристики на сградата. Оригиналът на сертификата се съхранява от упълномощено от собствениците лице.

Чл. 34. (1) При продажба на нова сграда в нейната цялост продавачът предоставя на купувача оригинала на сертификата за проектни енергийни характеристики.

(2) При продажба на самостоятелни обекти в нова сграда продавачът предоставя на купувача копие на сертификата за проектни енергийни характеристики на сградата.

(3) При отдаване под наем на нова сграда или на самостоятелни обекти в нея наемодателят предоставя на наемателя копие от сертификата за проектни енергийни характеристики на сградата.

(4) Когато нова сграда, за която е издаден сертификат за проектни енергийни характеристики, или самостоятелен обект в нея се обявява за продажба или за отдаване под наем, показателят специфичен годишен разход на първична енергия – kWh/m^2, посочен в сертификата, се отбелязва във всички обяви.

Чл. 35. Условията и редът за издаване на сертификат за проектни енергийни характеристики се определят с наредбата по чл. 48.

Чл. 36. (1) Енергийните характеристики на сгради в експлоатация се установяват с обследване за енергийна ефективност.

(2) Обследването за енергийна ефективност на сгради в експлоатация има за цел да установи нивото на потребление на енергия, да определи специфичните възможности за намаляването му и да препоръча мерки за повишаване на енергийната ефективност.

(3) Обследването завършва с доклад и с издаване на сертификат за енергийни характеристики на сградата. Докладът и сертификатът се изготвят при условията и по реда на наредбата по чл. 48.

Чл. 37. (1) Сертифицирането за енергийна ефективност на сгради в експлоатация и на части от сгради в експлоатация има за цел да удостовери актуалното състояние на потреблението на енергия в сградите, енергийните характеристики и съответствието им със скалата на класовете на енергопотребление от наредбата по чл. 31, ал. 3.

(2) Сертифицирането за енергийна ефективност на сгради в експлоатация и на части от сгради в експлоатация се извършва въз основа на обследване за енергийна ефективност на сградата.

(3) Когато отделни части от сграда в експлоатация имат различно предназначение и са обособени като топлинни зони и всяка от зоните има климатизиран обем, по-малък от 90 на сто от общия климатизиран обем на сградата, сертификат по ал. 1 се издава отделно за всяка зона по скала, съответстваща на предназначението на съответната зона.

(4) При наличие на топлинна зона с климатизиран обем, равен или по-голям от 90 на сто от общия климатизиран обем на сградата, сертификатът по ал. 1 се издава за цялата сграда в съответствие със скалата за категорията сгради, към която тази зона принадлежи.

Чл. 38. (1) Всяка сграда в експлоатация може да бъде обследвана и сертифицирана с изключение на:

1. молитвени домове на законно регистрираните вероизповедания в страната;

2. временни сгради с планирано време за използване до 2 години;

3. стопанските сгради на земеделски производители, използвани за селскостопанска дейност;

4. производствени сгради;

5. жилищните сгради, които се използват по предназначение до 4 месеца годишно или като алтернатива през ограничен период от време в годината и са с очаквано потребление на енергия, по-малко от 25 на сто от очакваното при целогодишно използване;

6. сгради с разгъната застроена площ до 50 кв. м.

(2) Сгради и културни ценности, включени в обхвата на Закона за културното наследство и на Закона за защитените територии, могат да бъдат обследвани за енергийна ефективност и да бъдат сертифицирани, доколкото изпълнението на някои минимални изисквания за енергийни характеристики не би довело до нарушаване на архитектурните и/или художествените характеристики на сградата.

(3) Всички сгради за обществено обслужване в експлоатация с разгъната застроена площ над 500 кв. м, а от 9 юли 2015 г. – с разгъната застроена площ над 250 кв. м, подлежат на задължително обследване и сертифициране с изключение на сградите по ал. 2.

(4) Собствениците на сгради по ал. 3 са длъжни да изпълнят мерките за повишаване на енергийната ефективност, предписани от обследването за енергийна ефективност, в 3-годишен срок от датата на приемане на резултатите от обследването.

(5) Собствениците на сгради за обществено обслужване с разгъната застроена площ над 500 кв. м, а от 9 юли 2015 г. – с разгъната застроена площ над 250 кв. м, за които има издаден сертификат за енергийни характеристики, са длъжни да поставят сертификата на видно място в сградата.

Чл. 39. (1) До издаването на сертификат за енергийни характеристики на сграда в експлоатация, енергийните характеристики се удостоверяват със сертификата за проектни енергийни характеристики на сградата.

(2) Възложителите по смисъла на чл. 161, ал. 1 от Закона за устройство на територията са длъжни да придобият по реда на този закон сертификат за енергийни характеристики на сградата в срок не по-рано от 3 и не по-късно от 6 години от датата на въвеждането ѝ в експлоатация.

(3) Сертификатът за енергийни характеристики на сграда в експлоатация се актуализира във всички случаи при извършване на дейности, водещи до промяна на енергийните характеристики на сградата: реконструкции, основно обновяване, основен ремонт, който обхваща над 25 на сто от площта на външните ограждащи конструкции и елементи на сградата, и преустройства на съществуващи сгради.

Чл. 40. (1) Мерките за повишаване на енергийна ефективност, които се препоръчват при всяка реконструкция, основно обновяване, основен ремонт на сграда или на части от сграда в експлоатация, се оценяват по отношение на техническата и икономическата целесъобразност за използване на алтернативни инсталации и системи по чл. 31, ал. 2.

(2) Енергийните характеристики трябва да съответстват на минималните нормативни изисквания, определени в наредбата по чл. 31, ал. 4, след изпълнение на реконструкция, основно обновяване, основен ремонт, които водят до промяна на енергийните характеристики на сградата.

Чл. 41. (1) При продажба на сграда по чл. 38 продавачът предоставя на купувача сертификата за енергийни характеристики на сградата, а при продажба на самостоятелен обект в сграда – заверено копие на сертификата за енергийни характеристики на сградата.

(2) При отдаване под наем на сграда по чл. 38 или на самостоятелен обект в сграда наемодателят предоставя на наемателя копие на сертификата за енергийни характеристики на сградата.

(3) Когато сграда в експлоатация, за която е издаден сертификат за енергийни характеристики, или самостоятелен

обект в нея се обявява за продажба или за отдаване под наем, показателят специфичен годишен разход на първична енергия - kWh/m^2, посочен в сертификата, се отбелязва във всички обяви.

Чл. 42. Лицата, които извършват обследване и сертифициране на сгради, издават сертификат за енергийни характеристики на сградата, който се придружава с декларация за липса на обстоятелствата по чл. 43, ал. 4.

Чл. 43. (1) Обследването за енергийна ефективност, сертифицирането на сгради, изготвянето на оценка за съответствие на инвестиционните проекти и изготвянето на оценки за енергийни спестявания се извършват от лица, вписани в регистъра по чл. 44, ал. 1, които:

1. са търговци по смисъла на Търговския закон или по законодателството на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария;

2. притежават необходимите технически средства, определени по реда на чл. 44, ал. 9;

3. разполагат с необходимия персонал – консултанти по енергийна ефективност, в съответствие с наредбата по чл. 44, ал. 9, които:

а) имат завършено висше техническо образование, признато в Република България или в друга държава – членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или в Конфедерация Швейцария;

б) имат придобит стаж по специалността – не по-малко от 2 години за лицата с образователно-квалификационна степен „магистър” и не по-малко от 3 години за лицата с образователно-квалификационна степен „бакалавър”;

в) притежават валидно удостоверение за успешно положен изпит за придобиване на необходимата квалификация за извършване на дейностите по ал. 1 във висши технически училища, специализирани в професионалните направления „Енергетика” и „Електротехника”, акредитирани по реда на Закона за висшето образование или по реда на съответното законодателство на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария.

(2) Обследването за енергийна ефективност, сертифицирането на сгради, изготвянето на оценка за съответствие на инвестиционните проекти и изготвянето на оценки за енергийни спестявания за сгради пета категория съгласно чл. 137, ал. 1, т. 5 от Закона за устройство на територията, с изключение на сгради, предназначени за обществено обслужване от тази категория, може да се извършват и от лица, вписани в регистъра по чл. 44, ал. 1, които:

1. са физически лица – консултанти по енергийна ефективност, в съответствие с наредбата по чл. 44, ал. 9;

2. разполагат с необходимите технически средства, определени по реда на чл. 44, ал. 9;

3. имат завършено висше техническо образование, признато в Република България или в друга държава – членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или в Конфедерация Швейцария;

4. имат придобит стаж по специалността – не по-малко от 2 години за лицата с образователно-квалификационна степен „магистър" и не по-малко от 3 години за лицата с образователно-квалификационна степен „бакалавър";

5. притежават валидно удостоверение за успешно положен изпит за придобиване на необходимата квалификация за извършване на дейностите по ал. 2 във висши технически училища, специализирани в професионалните направления „Енергетика" и „Електротехника", акредитирани по реда на Закона за висшето образование или по реда на съответното законодателство на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария.

(3) Квалификацията на консултантите по енергийна ефективност се придобива на две нива:

1. ниво 1 – имат компетентност за извършване на дейностите по ал. 1 за всички категории сгради съгласно чл. 137, ал. 1, т. 5 от Закона за устройство на територията и номенклатурата на видовете строежи по отделните категории, определена с наредбата по чл. 137, ал. 2 от Закона за устройство на територията;

2. ниво 2 – имат компетентност за извършване на дейностите по ал. 1 за сградите пета категория съгласно чл. 137, ал. 1, т. 5 от Закона за устройство на територията и номенклатурата на видовете строежи по отделните категории, определена с наредбата по чл. 137, ал. 2 от Закона за устройство на територията, без сградите за обществено обслужване от същата категория.

(4) Лицата по ал. 1, включително наетият от тях персонал, както и лицата по ал. 2 нямат право да извършват обследване и сертифициране за енергийна ефективност и/или оценка за съответствие за енергийна ефективност на проектите на сградата, когато са:

1. проектанти на сградата;

2. строители и/или доставчици на машини, съоръжения и технологично оборудване на сградата;

3. участници в експлоатацията на сградата;

4. участници в изпълнението на енергоспестяващи мерки в сградата.

(5) Консултантите по енергийна ефективност по ал. 1, т. 3 могат да участват в екипите на не повече от две лица по ал. 1, т. 1 и по чл. 59, ал. 1, т. 1.

(6) Консултантите по енергийна ефективност не могат да изготвят оценки за енергийни спестявания на сгради, на които са извършили обследване за енергийна ефективност и на които са издали сертификати.

Чл. 44. (1) Агенцията вписва в публичен регистър лицата по чл. 43, ал. 1 и 2 по тяхно писмено искане.

(2) Към писменото искане по ал. 1 се прилагат:

1. документи, удостоверяващи обстоятелствата по чл. 43, ал. 1, т. 1 и 3 и ал. 2, т. 1, т. 3-5;

2. декларация за обстоятелствата по чл. 43, ал. 1, т. 2, ал. 2, т. 2 и ал. 4;

3. декларация на консултанта по енергийна ефективност – участник в персонала на търговеца, за обстоятелствата по чл. 43, ал. 5.

(3) Агенцията издава на вписаните в регистъра лица удостоверения срещу заплащане на такса, определена с тарифата по чл. 75, ал. 1.

(4) Агенцията отказва да впише в регистъра лицата, които не отговарят на изискванията по чл. 43, ал. 1 или 2.

(5) Удостоверението за вписване в регистъра или мотивираният писмен отказ за вписване се издават от изпълнителния директор на агенцията при условията и в сроковете, предвидени в Административнопроцесуалния кодекс.

(6) Срокът на валидност на удостоверението за вписване в регистъра и срокът на валидност на удостоверението за успешно положен изпит по чл. 43, ал. 1, т. 3, буква „в” и ал. 2, т. 5 е 5 години.

(7) След изтичане на срока на валидност на удостоверението за вписване в регистъра се издава ново удостоверение за вписване след представяне на документите по ал. 2.

(8) Отказът за вписване в регистъра подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(9) Обстоятелствата, подлежащи на вписване по чл. 43, редът за вписване в регистъра и за получаване на информация,

както и условията и редът за придобиване на квалификация по чл. 43, ал. 1, т. 3, буква „в" и ал. 2, т. 5 се определят с наредба на министъра на енергетиката и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Чл. 45. Агенцията заличава от регистъра лицата, получили удостоверения с право да извършват обследване за енергийна ефективност, при:

1. отпадане на някое от условията по чл. 43, ал. 1 и 2;

2. представяне на неверни декларации по чл. 43, ал. 1, т. 2, ал. 2, т. 2 и ал. 4 и 5;

3. системни нарушения по този закон, установени с влезли в сила наказателни постановления;

4. обявяване в несъстоятелност или откриване на производство по ликвидация на търговеца.

Чл. 46. (1) Лицата по чл. 43, ал. 1 и 2 представят в агенцията ежегодно не по-късно от 31 януари на текущата календарна година списък на сградите, за които са извършили дейности по чл. 43, ал. 1 и 2 през предходната година.

(2) Списъкът по ал. 1 се изготвя по образец, утвърден от изпълнителния директор на агенцията, и се представя на хартиен и на електронен носител.

Чл. 47. (1) Сертификатът за енергийни характеристики на сграда е със срок на валидност до 10 години.

(2) След изтичане на срока по ал. 1 собственикът на сградата е длъжен да придобие по реда на този закон актуален сертификат за енергийни характеристики на сградата.

(3) Срокът на валидност по ал. 1 започва да тече от датата на издаване на сертификата, а в случаите по чл. 24, т. 18 и 19 от Закона за местните данъци и такси – от началото на годината, следваща годината на издаване на сертификата.

Чл. 48. Условията и редът за извършване на обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, на части от сгради, както и условията и редът за изготвяне на оценка на енергийните спестявания се определят с наредба на министъра на енергетиката и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Раздел III

Проверка за енергийна ефективност на отоплителни инсталации с водогрейни котли и климатични инсталации в сгради

Чл. 49. Проверката за енергийна ефективност на отоплителни инсталации с водогрейни котли и климатични инсталации в сгради има за цел установяване нивото на ефективност при тяхната експлоатация и идентифициране на мерки за нейното повишаване.

Чл. 50. (1) На проверка по реда на този закон подлежат отоплителни инсталации с водогрейни котли в сгради с полезна номинална мощност за отопление на помещения над 20 kW.

(2) В зависимост от инсталираната мощност и вида на използваната енергия отоплителните инсталации с водогрейни котли подлежат на задължителна периодична проверка за енергийна ефективност веднъж на:

1. всеки 4 години – за отоплителни инсталации с водогрейни котли на течно или твърдо гориво с единична номинална мощност от 20 до 50 kW включително и на природен газ с единична номинална мощност над 100 kW включително;

2. всеки 3 години – за отоплителни инсталации с водогрейни котли на течно или твърдо гориво с единична номинална мощност от 50 до 100 kW включително;

3. всеки 2 години – за отоплителни инсталации с водогрейни котли на течно или твърдо гориво с единична номинална мощност над 100 kW включително.

(3) Проверката по ал. 2 включва:

1. оценка на състоянието и функционирането на достъпните части от отоплителни инсталации на сградите, включително водогрейните котли, системата за управление на топлоподаването и циркулационна/и помпа/и;

2. оценка на коефициента на полезно действие на водогрейните котли;

3. оценка на оразмеряването на водогрейните котли в съответствие с нуждите от отопление на сградата.

(4) Оценката по ал. 3, т. 3 не се извършва, ако в периода между две проверки не са извършени промени в отоплителната система или в изискванията относно отоплението на сградата.

(5) Проверката на отоплителните инсталации с водогрейни котли се извършва през отоплителния период при работещи отоплителни инсталации с водогрейни котли.

(6) Първата проверка на инсталирани водогрейни котли в нови сгради се извършва в обхвата на обследването за енергийна ефективност на сградата след въвеждането ѝ в експлоатация.

Чл. 51. (1) На проверка по реда на този закон подлежат климатичните инсталации в сгради с номинална електрическа мощност
над 12 kW.

(2) Климатичните инсталации подлежат на задължителна периодична проверка за енергийна ефективност веднъж на всеки 4 години, която включва:

1. оценка на състоянието и функционирането на достъпните части от климатичната инсталация;

2. оценка на коефициента на полезно действие на климатичната инсталация;

3. оценка на оразмеряване на климатичната инсталация в съответствие с нуждите от охлаждане на сградата.

(3) Оценката по ал. 2, т. 3 не се извършва, ако в периода между две проверки не са извършени промени в инсталацията или не са променени изискванията към охлаждането на сградата, в случаите, когато инсталацията работи в режим охлаждане.

Чл. 52. (1) Агенцията създава и поддържа база данни за състоянието на:

1. отоплителните инсталации с водогрейни котли по чл. 50, ал. 1;

2. климатичните инсталации по чл. 51, ал. 1.

(2) В срок 6 месеца от датата на въвеждане в експлоатация на съоръженията по ал. 1 техните собственици подават в агенцията декларация по образец, утвърден от изпълнителния директор на агенцията.

(3) Информацията по ал. 2 служи за създаване и поддържане на базата данни по ал. 1.

Чл. 53. (1) За отоплителни инсталации с водогрейни котли със срок на експлоатация над 15 години проверката за енергийна ефективност включва препоръки към собственика за подобряване на ефективността, подмяна на котлите, промени в отоплителната инсталация, други модификации по отоплителната инсталация и/или други алтернативни решения.

(2) Проверката по ал. 1 се извършва еднократно.

Чл. 54. (1) Проверката за енергийна ефективност на отоплителните инсталации с водогрейни котли по чл. 50, ал. 1 и на климатичните инсталации по чл. 51, ал. 1 се извършва от лицата по чл. 43, ал. 1 и 2 и/или чл. 59, ал. 1.

(2) Проверката по ал. 1 завършва с доклад, който се съставя при условията и по реда на наредбата по чл. 56.

(3) Докладът по ал. 2 се предоставя на собственика или на наемателя на сградата или на упълномощено от собствениците на сградата лице.

Чл. 55. (1) Лицата по чл. 43, ал. 1 и 2 и чл. 59, ал. 1 представят в агенцията ежегодно не по-късно от 31 януари на текущата календарна година списък на отоплителните инсталации с водогрейни котли и на климатичните инсталации, на които са извършили проверки през предходната година.

(2) Списъкът по ал. 1 се изготвя по образец, утвърден от изпълнителния директор на агенцията, и се представя на хартиен и на електронен носител.

Чл. 56. Условията и редът за извършване на проверката за енергийна ефективност на отоплителните инсталации с водогрейни котли по чл. 50, ал. 1 и на климатичните инсталации по чл. 51, ал. 1, условията и редът за изготвянето на оценка на енергийните спестявания, както и условията и редът за създаване, поддържане и ползване на базата данни по чл. 52 се определят с наредба на министъра на енергетиката и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Раздел IV

Обследване за енергийна ефективност на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление

Чл. 57. (1) Обследването за енергийна ефективност на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление има за цел да определи специфичните възможности за намаляване на енергийното потребление и да препоръча мерки за повишаване на енергийната ефективност.

(2) На задължително обследване за енергийна ефективност подлежат всички:

1. предприятия за производство, които не попадат в обхвата на чл. 3 от Закона за малките и средните предприятия;

2. предприятия за предоставяне на услуги, които не попадат в обхвата на чл. 3 от Закона за малките и средните предприятия;

3. промишлени системи, чието годишно потребление на енергия е над 3000 MWh;

4. системи за външно изкуствено осветление, разположени в населено място с население над 20 000 жители.

(3) Обследването по ал. 1 се извършва най-малко веднъж на всеки 4 години.

(4) Ново обследване по ал. 1 се извършва задължително на:

1. промишлени системи – една година след извършени

основни промени в технологичното оборудване и/или производствените системи, промяна на горивната база и начина на преобразуване на енергия;

2. системи за външно изкуствено осветление – една година след извършени промени в инсталацията (подмяна на осветителни тела, промяна на схемите за осветление и/или енергозахранване) или когато са променени изискванията към осветеността на осветявания обект.

(5) Собствениците на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, които подлежат на задължително обследване по ал. 2, подават в агенцията ежегодно до 31 януари декларация по образец по наредбата по ал. 6.

(6) Показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, както и условията и редът за извършване на обследване за енергийна ефективност и изготвяне на оценка за енергийни спестявания се определят с наредба на министъра на енергетиката.

Чл. 58. (1) Лицата по чл. 59, ал. 1 представят в агенцията ежегодно в срок до 31 януари на текущата календарна година списък на предприятията, промишлените системи и системите за външно изкуствено осветление, на които са извършили обследване през предходната година.

(2) Списъкът по ал. 1 се изготвя по образец, утвърден от изпълнителния директор на агенцията, и се представя на хартиен и на електронен носител.

Чл. 59. (1) Обследването по чл. 57, ал. 1 и изготвянето на оценки за енергийни спестявания се извършва от лица, вписани в регистъра по чл. 60, ал. 1, които:

1. са търговци по смисъла на Търговския закон или по законодателството на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария;

2. притежават необходимите технически средства, определени по реда на чл. 44, ал. 2;

3. разполагат с необходимия персонал – консултанти по енергийна ефективност, в съответствие с наредбата по чл. 44, ал. 9, които:

а) имат завършено висше техническо образование, признато в Република България или в друга държава – членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или в Конфедерация Швейцария;

б) имат придобит стаж по специалността – не по-малко от 2 години за лицата с образователно-квалификационна степен „магистър” и не

по-малко от 3 години за лицата с образователно-квалификационна степен „бакалавър”;

в) притежават валидно удостоверение за успешно положен изпит за придобиване на необходимата квалификация за извършване на обследване за енергийна ефективност на промишлени системи във висши технически училища, специализирани в професионалните направления „Енергетика” и „Електротехника”, акредитирани по реда на Закона за висшето образование или по реда на съответното законодателство на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария.

(2) Лицата по ал. 1, включително наетият от тях персонал, нямат право да извършват обследване за енергийна ефективност на промишлената система, когато са:

1. проектанти на промишлената система;

2. участници в изграждането и/или експлоатацията на промишлената система;

3. участници в изпълнението на енергоспестяващи мерки в промишлената система.

(3) Консултантите по енергийна ефективност по ал. 1, т. 3 могат да участват в екипите на не повече от две лица по ал. 1, т. 1 и по чл. 43, ал. 1, т. 1.

(4) Лицата по ал. 1 не могат да изготвят оценки за енергийни спестявания на промишлени системи, на които са извършили обследване за енергийна ефективност.

Чл. 60. (1) Агенцията вписва в публичен регистър лицата по чл. 59, ал. 1 по тяхно писмено искане.

(2) Към писменото искане по ал. 1 се прилагат:

1. документи, удостоверяващи обстоятелствата по чл. 59, ал. 1, т. 1 и 3;

2. декларация за обстоятелствата по чл. 59, ал. 1, т. 2 и ал. 2;

3. декларация на консултанта по енергийна ефективност - участник в персонала на търговеца, за обстоятелствата по чл. 59, ал. 3.

(3) Агенцията издава на вписаните в регистъра лица удостоверения срещу заплащане на такса, определена с тарифата по чл. 75, ал. 1.

(4) Агенцията отказва да впише в регистъра лицата, които не отговарят на изискванията по чл. 59, ал. 1.

(5) Удостоверението за вписване в регистъра или мотивираният писмен отказ за вписване се издава от

изпълнителния директор на агенцията при условията и в сроковете, предвидени в Административнопроцесуалния кодекс.

(6) Срокът на валидност на удостоверението за вписване в регистъра и срокът на валидност на удостоверението за успешно положен изпит по чл. 59, ал. 1, т. 3, буква „в" е 5 години.

(7) След изтичане на срока на валидност на удостоверението за вписване в регистъра се издава ново удостоверение за вписване след представяне на документите по ал. 2.

(8) Отказът за вписване в регистъра подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 61. Агенцията заличава от регистъра лицата, получили удостоверения с право да извършват обследване за енергийна ефективност, при:

1. отпадане на някое от условията по чл. 59, ал. 1;

2. представяне на неверни декларации по чл. 59, ал. 1, т. 2, ал. 2 и 3;

3. системни нарушения по този закон, установени с влезли в сила наказателни постановления;

4. откриване на процедура по обявяване в несъстоятелност или в ликвидация на търговеца.

Чл. 62. Обследването завършва с доклад, който се съставя при условията и по реда на наредбата по чл. 57, ал. 6 и се придружава с декларация за липса на обстоятелствата по чл. 59, ал. 2.

Раздел V

Управление потреблението на енергия

Чл. 63. (1) Задължените лица по чл. 14, ал. 4, собствениците на сгради по чл. 38, ал. 1, собствениците на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление по чл. 57, ал. 2 са длъжни да извършват управление на енергийната ефективност.

(2) Управлението на енергийната ефективност се извършва чрез:

1. организиране на изпълнението на програмите по чл. 12, ал. 2, както и на други мерки, които водят до изпълнението на индивидуалните цели за енергийни спестявания;

2. поддържане на бази данни за месечното производство/потребление по видове енергии и потребители, включително дати, цени, количество и качество на доставените/продадените енергии и горива;

3. ежегодно изготвяне на анализи на енергийното потребление;

4. оценка на изпълнението на поставените им индивидуални цели за енергийни спестявания.

(3) Задължените лица по чл. 14, ал. 4 изготвят месечни и годишни енергийни баланси, включващи закупуваната и продаваната енергия.

(4) Лицата по ал. 1 представят в агенцията годишни отчети за управлението на енергийната ефективност.

(5) Отчетите по ал. 4 съдържат информация за изпълнението на изискванията на ал. 2 и се представят в агенцията не по-късно от 1 март на годината, следваща годината на отчитане.

(6) Задължените лица по чл. 14, ал. 4 ежегодно в срок до 31 януари предоставят при условията на чл. 16, ал. 2 на кметовете на съответната община информация за количествата на продаваната на крайните клиенти енергия на територията на общината за предходната година.

(7) Отчетите по ал. 4 на органите на държавната власт и на органите на местното самоуправление се представят в агенцията заедно с отчетите по чл. 12, ал. 5.

(8) Отчетите по ал. 4 се изготвят по образец, утвърден от изпълнителния директор на агенцията, и са съставна част от отчета за изпълнението на съответния национален план за действие.

Чл. 64. За подпомагане дейността на областните управители и кметовете по чл. 63 към областните и общинските администрации могат да се създават експертни съвети по управление на енергийната ефективност.

Раздел VI

Предоставяне на енергийноефективни услуги

Чл. 65. Енергийноефективните услуги имат за цел комбиниране доставката на енергия с енергоефективна технология и/или с действие, което обхваща експлоатацията, поддръжката и управлението, необходими за предоставяне на услугата, и водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност и/или спестяване на първични енергийни ресурси.

Чл. 66. (1) Енергийноефективните услуги се извършват въз основа на писмени договори, сключени с крайни клиенти.

(2) Енергийноефективните услуги включват изпълнението на една или повече дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност, посочени в наредбата по чл. 18, ал. 2.

(3) За осигуряване на проследимост на разходите за енергия и на постигнатите нива на енергийни спестявания като резултат от изпълнението на енергийноефективни услуги лицата по чл. 67, ал. 2 предоставят с фактурите на крайните клиенти и информация за:

1. текущите действителни цени и действително потребената енергия;

2. енергийната консумация по месеци за изминалия едногодишен период, сравнена с енергийната консумация по месеци за предходния едногодишен период;

3. координати за връзка с потребителски организации, енергийни агенции или други институции, включително адреси в интернет, от които може да се получи информация за възможните мерки за повишаване на енергийната ефективност.

Чл. 67. (1) Енергийноефективните услуги могат да се извършват от физически или юридически лица – търговци по смисъла на Търговския закон или по смисъла на законодателство на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария.

(2) Задължените лица по чл. 14, ал. 4 предоставят енергийноефективни услуги или правят вноски във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници" или в други финансови посредници.

(3) Когато в обхвата на енергийноефективните услуги по чл. 66, ал. 2 се включва изпълнението на дейности по чл. 36, ал. 2 и чл. 57, ал. 1, лицата по ал. 1 и 2:

1. изпълняват сами дейностите, в случай че отговарят на изискванията на чл. 43, ал. 1 или 2 или чл. 59, ал. 1;

2. възлагат изпълнението на дейностите на лица, които отговарят на изискванията на чл. 43, ал. 1 или 2 или чл. 59, ал. 1.

(4) Задължените лица по чл. 14, ал. 4 съвместно със собствениците на средствата за търговско измерване на доставяната до крайните клиенти енергия могат да предоставят като енергийна услуга при конкурентни цени с цел осигуряване проследимост на разходите за енергия от крайните клиенти подмяната на съществуващите уреди (средства за търговско измерване) с интелигентни системи за измерване и контрол или предоставянето на други технически решения, които дават визуална информация за:

1. текущото енергопотребление;

2. преходна текуща сметка;

3. моментен енергиен товар;

4. друга необходима информация.

(5) При определяне стойността на предоставените енергийноефективни услуги се взема предвид постигнатото повишение на енергийната ефективност и степента на удовлетворяване на други предвидени в договора за предоставяне на енергийната услуга изисквания.

(6) Задължените лица по чл. 14, ал. 4 съвместно със собствениците на средствата за търговско измерване на доставяната до крайните потребители енергия са длъжни:

1. по време на инсталирането на интелигентни измервателни уреди на потребителите да дават подходящи съвети и информация за пълния потенциал на тези уреди по отношение на управлението на отчитането на показанията и наблюдението на енергопотреблението;

2. да гарантират сигурността на интелигентните измервателни уреди и предаването на данни;

3. в процеса на предаване на данни да гарантират неприкосновеността на личния живот на крайните клиенти при спазване на съответното законодателство относно защитата на данните и неприкосновеността на личния живот.

Раздел VII

Разполагаемост и достъпност на информацията

Чл. 68. (1) С цел осигуряване на достъпност и разполагаемост на информацията, събирана при условията и по реда на този закон, в агенцията се създава и се поддържа национална информационна система за състоянието на енергийната ефективност в Република България.

(2) С цел осигуряване на достъпност чрез системата по ал. 1 се предоставя информация за:

1. националната цел по чл. 13, ал. 1;

2. изпълнението на дейности и мерки, предвидени в националните планове за действие по енергийна ефективност по чл. 5, ал. 3, т. 1;

3. постигнатите годишни енергийни спестявания;

4. състоянието на енергийната ефективност – на национално ниво и по сектори;

5. актовете по чл. 5, ал. 2 и ал. 3, т. 1-5;

6. програмите по чл. 12, ал. 2 и предвидените по чл. 12, ал. 4 средства за изпълнението им;

7. отчетите по чл. 63, ал. 4;

8. добрите практики в областта на енергийната ефективност;

9. лицата, вписани в регистрите по чл. 44, ал. 1 и чл. 60, ал. 1;

10. финансовите инструменти и механизми за стимулиране на проекти за предоставяне на енергийноефективни услуги;

11. възможностите за участие на финансови институции във финансирането на мерки за подобряване на енергийната ефективност.

(3) С цел осигуряване на разполагаемост чрез системата по ал. 1 се набира информация за:

1. изпълнението на индивидуалните цели по чл. 14, ал. 4;

2. реализираните от задължените лица по чл. 14, ал. 4 продажби на енергия към крайните клиенти през предходната календарна година;

3. количествата произведена продукция и/или извършени услуги и добавена стойност през предходната календарна година и използваната за това енергия;

4. реализираните дейности и мерки за енергийна ефективност;

5. сградите, подлежащи на задължително сертифициране по чл. 38, ал. 1;

6. отоплителните инсталации с водогрейни котли и климатичните инсталации по чл. 50, ал. 1 и чл. 51, ал. 1;

7. предприятията, промишлените системи и системите за външно изкуствено осветление, подлежащи на задължително обследване по чл. 57, ал. 2;

8. изпълнени проекти за постигане на индивидуалните цели по чл. 14, ал. 4, финансирани от Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”;

9. други дейности, свързани с изпълнението на този закон.

Чл. 69. (1) Информацията по чл. 68, ал. 2 и 3 се предоставя от:

1. задължените лица по чл. 14, ал. 4;

2. собствениците на сгради по чл. 38, ал. 1;

3. собствениците на отоплителни инсталации с водогрейни котли и климатични инсталации съответно по чл. 50, ал. 1 и по чл. 51, ал. 1;

4. собствениците на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление по чл. 57, ал. 2;

5. изпълнителния директор на Фонд „Енергийна

ефективност и възобновяеми източници”, както и от финансовите посредници;

6.други лица, които предоставят енергийноефективни услуги.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя на агенцията не по-късно от 1 март на годината, следваща годината на изпълнение на съответните дейности и мерки.

(3) Агенцията гарантира неприкосновеността и поверителността на предоставената частна и/или чувствителната в търговско отношение информация в съответствие с приложимото право на Европейския Съюз.

(4) Когато предоставената информация е категоризирана като класифицирана, всички действия, свързани с нейното обработване и съхраняване, както и предоставянето на достъп до нея, се извършват съгласно Закона за защита на класифицираната информация.

Чл. 70. Съдържанието, структурата, условията и редът за набиране и предоставяне на информацията по чл. 68, ал. 2 и 3 се определят с наредба на министъра на енергетиката.

Глава четвърта

МЕХАНИЗМИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Раздел I

Видове механизми

Чл. 71. (1) За повишаване на енергийната ефективност могат да се прилагат схеми и механизми, като:

1. договори с гарантиран резултат;

2. удостоверения за енергийни спестявания;

3. финансиране от Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници” или от други финансови посредници;

4. други национални или европейски схеми и механизми за подпомагане.

(2) Схемите и механизмите за насърчаване на енергийната ефективност, въведени по реда на този закон, се разработват и прилагат при съобразяване със законодателството в областта на държавните помощи.

(3) При разработване на схеми за насърчаване на комбинирано производство на енергия се подкрепя производството на електрическа енергия чрез високоефективно комбинирано

производство на енергия, ефективното използване на отпадна топлина за постигане на икономии на първична енергия и възможността за намаляване на технологичните разходи при производството и преноса на топлинна енергия и при отчитане на особеностите на високоефективното комбинирано производство на енергия.

Раздел II

Договори с гарантиран резултат

Чл. 72. (1) Договорите с гарантиран резултат (ЕСКО договори) имат за предмет изпълнението на мерки за повишаване на енергийната ефективност в сгради и/или промишлени системи, като възстановяването на направените инвестиции и изплащането на дължимото на изпълнителя възнаграждение се извършват за сметка на реализираните икономии на енергия.

(2) Възложители по договорите по ал. 1 могат да бъдат крайните клиенти, а изпълнители – дружествата за предоставяне на енергийноефективни услуги. Изпълнителите са лица – търговци по смисъла на Търговския закон или по смисъла на законодателството на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, с предмет на дейност, включващ изпълнение на услуги по договори с гарантиран резултат – ЕСКО услуги.

(3) Изпълнителите по договори по ал. 1 не могат да изпълняват дейности по чл. 36, 37 и чл. 57, ал. 1 за сградата или предприятието, промишлената система или системата за външно изкуствено осветление – обект на договора.

Чл. 73. (1) Договор с гарантиран резултат се сключва след извършено обследване за енергийна ефективност и издаден сертификат за енергийни характеристики, удостоверяващ актуалното състояние на енергопотреблението в сградата, или след извършено обследване за енергийна ефективност на предприятието, промишлената система или системата за външно изкуствено осветление – обект на договора.

(2) Възложителят по ЕСКО договор предоставя на изпълнителя на договора резюме на доклада от извършеното обследване за енергийна ефективност на сградата, предприятието, промишлената система или системата за външно изкуствено осветление.

(3) Договорите с гарантиран резултат се сключват в писмена форма и съдържат най-малко:

1. нормализираното енергопотребление, установено с обследване за енергийна ефективност;

2. списък на мерките за ефективност, които ще бъдат изпълнени, включително стъпките, които следва да се предприемат за изпълнение на мерките, и където е уместно – свързаните с тях разходи;

3. гарантираните икономии на енергия, реда и сроковете за тяхното установяване след изпълнението на мерките по договора, както и разпоредби за измерване и потвърждаване на постигнатите енергийни спестявания, на постигнатите гарантирани икономии, проверки на качеството и гаранции;

4. задължение за пълно изпълнение на мерките в договора и документиране на всички направени промени по време на проекта;

5. описание на финансовите последици от проекта и разпределението на дяловете на двете страни в постигнатите финансови икономии;

6. начини на финансиране;

7. начини на изплащане на възнаграждението;

8. други клаузи, в т.ч. разпоредби по отношение на промени в рамковите условия, засягащи съдържанието и резултата от договора, включване на равностойни изисквания към всеки договор за подизпълнение с трети страни, както и подробна информация относно задълженията на всяка от договарящите се страни и санкциите за тяхното нарушаване.

(4) Изпълнителите по чл. 72, ал. 2 осигуряват извършването на услугата, изцяло или частично, със собствени средства и/или поемат задължение да осигурят финансирането им от трето лице.

(5) Изпълнителите по чл. 72, ал. 2 носят финансовия риск, както и техническия и търговския риск за изпълнение на предвидените в договора дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност и за достигане на гарантирания с договора резултат.

(6) Услугите по ЕСКО договори осигуряват достигането на нормативно изискващия се клас на енергопотребление за сградата – предмет на договора.

(7) За сгради – държавна и/или общинска собственост, които са предмет на договор по чл. 72, ал. 1, в бюджетите на министерствата, ведомствата и общините се планират и осигуряват средства, които за срока на изпълнението на договора съответстват на нормализираното енергопотребление на тези сгради.

(8) Условията и редът за определяне размера на планираните
по ал. 7 средства, както и условията и редът за тяхното изплащане се определят с наредба на министъра на енергетиката и министъра на финансите.

Раздел III

Удостоверения за енергийни спестявания

Чл. 74. Удостоверенията за енергийни спестявания имат за цел да докажат приноса на притежателя им в изпълнението на мерки за повишаване на енергийната ефективност.

Чл. 75. (1) Удостоверенията за постигнати енергийни спестявания по чл. 74 се издават от изпълнителния директор на агенцията срещу заплащане на такса, определена с тарифа, приета от Министерския съвет.

(2) Удостоверенията, издадени на задължените лица по чл. 14, ал. 4, се използват за потвърждаване изпълнението на поставените им индивидуални цели за енергийни спестявания.

(3) Удостоверенията по чл. 74 могат да се прехвърлят от техния притежател към задължените лица по чл. 14, ал. 4 за изпълнение на индивидуалните им цели за енергийни спестявания.

Чл. 76. (1) Доказването на постигнатите енергийни спестявания се осъществява не по-рано от една година след въвеждането на мерките за повишаване на енергийната ефективност при крайните клиенти чрез:

1. обследване за енергийна ефективност на сгради, предприятия, промишлени системи или системи за външно изкуствено осветление, проверка на отоплителни инсталации с водогрейни котли и климатични инсталации, или

2. прилагане на методиките, разработени съгласно изискванията, определени с наредбата по чл. 18, ал. 2.

(2) Доказването на постигнатите енергийни спестявания се осъществява от лицата по чл. 43, ал. 1 и 2 и чл. 59, ал. 1.

(3) Проверката на използваните методики за оценяване на ефекта от различните видове изпълнени мерки за повишаване на енергийната ефективност се извършва от агенцията.

(4) Условията, редът и формата за издаване, прехвърляне и отмяна на удостоверенията по чл. 74 се определят с наредбата по чл. 18, ал. 2.

Чл. 77. Правилата за въвеждане на пазарен механизъм за повишаване на енергийната ефективност чрез изпълнението на енергоефективни дейности и мерки се определят от Министерския съвет по предложение на министъра на енергетиката.

Раздел IV

Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”

Чл. 78. (1) Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници” финансира изпълнението на дейностите и мерките за повишаване на енергийната ефективност и насърчаване на дейностите по производство и потребление на енергия от

възобновяеми източници с изключение на финансираните от държавния бюджет.

(2) Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници", наричан по-нататък „фонда", е юридическо лице със седалище София.

Чл. 79. (1) Фондът управлява финансови средства, предоставени за инвестиционни проекти за повишаване на енергийната ефективност и за проекти за производство на енергия от възобновяеми източници, съобразно приоритетите, заложени в националната стратегия и в националните планове за действие, приети от Министерския съвет.

(2) Фондът осъществява своята дейност съгласно този закон и споразуменията с донорите.

Чл. 80. В изпълнение на своите цели фондът основава дейността си на следните принципи:

1. прозрачност при управлението на средствата;

2. равнопоставеност на всички кандидатстващи за финансиране от фонда;

3. партньорство и сътрудничество с физически и юридически лица – търговци по смисъла на Търговския закон или по смисъла на законодателството на държава – членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, както и с юридически лица с нестопанска цел за съвместно финансиране на проекти по енергийна ефективност и на проекти за производство на енергия от възобновяеми източници.

Чл. 81. (1) Средствата на фонда се набират от:

1. дарения от международни финансови институции, международни фондове и български и чуждестранни физически или юридически лица при спазване разпоредбите на чл. 11 от Закона за мерките срещу изпирането на пари и при удостоверяване липсата на данъчни задължения в страна – членка на Европейския съюз, по място на установяване;

2. лихви по текущи сметки или банкови депозити на фонда;

3. заеми или други финансови инструменти с кредитен характер от международни организации и банки, както и от физически лица и/или от юридически лица, регистрирани като търговци, получени изключително за осъществяване целите на фонда;

4. вноски от задължените лица съгласно чл. 21, т. 2;

5. други постъпления, съответстващи на характера и дейността на фонда.

(2) Средствата на фонда се съхраняват в банка депозитар с лиценз за дейност на територията на страната, определена чрез конкурс.

Чл. 82. (1) Средствата на фонда се разходват за:

1. възмездно финансиране на проекти за развитие на енергийната ефективност;

2. възмездно финансиране на дейности и проекти за производство на енергия от възобновяеми източници;

3. гаранционна дейност по кредити от финансово-кредитни институции, отпуснати по проекти по т. 1 и 2;

4. приоритетно финансиране на проекти за:

а) реализиране на мерки за повишаване на енергийната ефективност при крайното потребление на енергия;

б) използване на енергия от възобновяеми източници при крайното потребление на енергия;

5. издръжка на фонда съгласно годишния бюджет за приходите и разходите, одобрен от Управителния съвет и от Общото събрание на донорите.

(2) Потребителите на електрическа енергия, топлинна енергия и природен газ в сгради в режим на етажна собственост, учредили юридически лица – сдружения на собственици, по реда на Закона за управление на етажната собственост, могат да кандидатстват за финансиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност и на проекти за изграждане на инсталации, използващи възобновяеми източници, от Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници".

Чл. 83. Органи на Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници" са:

1. общото събрание на донорите;

2. управителният съвет.

Чл. 84. (1) Общото събрание на донорите се състои от лицата – донори във фонда.

(2) Събранието на донорите:

1. приема правила за организацията на работа и дейността на фонда;

2. избира и освобождава членовете на управителния съвет на фонда по чл. 85, ал. 1, т. 5;

3. взема решение за прекратяване на дейността на фонда;

4. одобрява приходите и разходите по бюджета и годишния доклад за дейността на Фонда и приема годишния бюджет за следващата календарна година;

5. решава и други въпроси, предоставени в неговата

компетентност със закон.

Чл. 85. (1) Фондът се управлява от управителен съвет, състоящ се от 11 членове, както следва:

1. представител на Министерството на енергетиката, определен от министъра на енергетиката;

2. представител на Министерството на икономиката, определен от министъра на икономиката;

3. представител на Министерството на околната среда и водите, определен от министъра на околната среда и водите;

4. представител на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, определен от министъра на регионалното развитие и благоустройството;

5. изпълнителния директор на агенцията;

6. шестима представители, избрани от общото събрание на донорите на Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”, както следва:

а) представител на неправителствени организации, чиято дейност е насочена към намаляване на риска от глобални изменения на климата;

б) трима експерти с висше икономическо образование с опит във финансирането на проекти в областта на енергетиката;

в) експерт в областта на енергийната ефективност с висше техническо образование;

г) експерт в областта на възобновяемите източници с висше техническо образование.

(2) Мандатът на членовете на управителния съвет е 2 години.

(3) Председателят на управителния съвет се избира измежду членовете на управителния съвет за срок една година.

(4) След изтичането на срока за заемане на длъжността председател членът на управителния съвет, заемал тази длъжност, остава член на управителния съвет до изтичането на мандата.

(5) Член на управителния съвет не може да е физическо лице, както и представител на юридическо лице, което е:

1. осъждано за умишлено престъпление от общ характер;

2. съпруг или роднина по права или по съребрена линия до четвърта степен и по сватовство до трета степен включително с друг член на управителния съвет на фонда;

3. по служебно правоотношение или по трудов договор в администрацията с изключение на лицата по ал. 1, т. 1-5.

(6) Когато за член на управителния съвет възникне някое от обстоятелствата по ал. 5, той е длъжен в 7-дневен срок от настъпването на обстоятелството да уведоми председателя на управителния съвет.

(7) Общото събрание на донорите взема решение за освобождаването на член на управителния съвет при възникване на обстоятелствата по ал. 5.

Чл. 86. (1) Управителният съвет управлява цялостната дейност на фонда.

(2) Управителният съвет:

1. изготвя и предлага за приемане от събранието по чл. 83, т. 1 правила за организацията на работа и дейността на фонда;

2. одобрява политиката за финансиране и гарантиране на фонда;

3. приема стратегия за дейността на фонда;

4. приема критериите за оценка и подбор на проекти, кандидатстващи за финансиране от фонда;

5. одобрява финансирането на проекти;

6. одобрява договорите, свързани с гаранционната дейност на фонда;

7. приема годишния отчет за изпълнени проекти за постигане на индивидуални цели на задължените лица по чл. 14, ал. 4, финансирани чрез фонда;

8. одобрява приходите и разходите по бюджета и годишния доклад за дейността на фонда;

9. избира след проведен конкурс управител на фонда, който да подпомага дейността на управителния съвет и да осъществява управлението на Фонда.

10. назначава независим финансов одит и приема годишния финансов отчет;

11. одобрява щатното разписание на фонда и определя възнаграждението на неговите служители;

12. приема и други мерки, които са необходими за постигане целите на фонда.

Чл. 87. (1) Управителят на фонда подпомага дейността на управителния съвет и осъществява оперативното управление на фонда.

(2) Управител на фонда може да бъде физическо лице, юридическо лице или тяхно обединение.

(3) Управителят на фонда:

1. представлява фонда;

2. подпомага дейността на управителния съвет при

упражняване на правомощията му по чл. 86, ал. 2, т. 1-6;

3. изготвя проект на стратегия за дейността на фонда;

4. изготвя бизнес план и проект на бюджета за приходите и разходите и осигурява изпълнението на одобрения от управителния съвет бюджет;

5. изготвя необходимата документация за финансиране и гарантиране на проектите в съответствие със закона и сключените споразумения с донорите;

6. изготвя годишен отчет за изпълнени проекти за постигане на индивидуални цели на лицата по чл. 14, ал. 4, финансирани чрез фонда, и го предоставя в агенцията не по-късно от 31 януари на годината, следваща годината на отчитане;

7. изготвя доклади и други материали за преглед и одобряване от управителния съвет в съответствие с вътрешните правила на фонда;

8. публикува на интернет страницата на фонда информацията по чл. 86, ал. 2, т. 7 и 8;

9. подготвя заседанията на управителния съвет;

10. подписва одобрените от управителния съвет договори за финансиране и гарантиране на проекти, сключвани с фонда;

11. информира периодично управителния съвет за нивото на изпълнение на финансираните проекти;

12. назначава и освобождава персонала в съответствие с действащото законодателство;

13. отговаря за опазване имуществото на фонда;

14. извършва и други дейности, възложени му с решение на управителния съвет.

Чл. 88. Отношенията с управителя на фонда се уреждат с договор за управление за срок 5 години съгласно правилата по чл. 84, ал. 2, т. 1.

Глава пета

КОНТРОЛ ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Чл. 89. Изпълнителният директор на агенцията упражнява контрол върху дейността на:

1. крайните клиенти в случаите, когато провеждането на дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност съгласно този закон или други нормативни актове е задължително за тях;

2. задължените лица по чл. 14, ал. 4 - при изпълнението на поставените им индивидуални цели за енергийни

спестявания;

3. възложителите по чл. 161, ал. 1 от Закона за устройство на територията за изпълнението на задължението им по чл. 39, ал. 2;

4. органите по чл. 12 – за представянето на отчети за изпълнението на програмите по чл. 12.

Чл. 90. В изпълнение на контролните си правомощия изпълнителният директор на агенцията:

1. извършва проверки на лицата по чл. 89 чрез оправомощени от него служители;

2. извършва проверки на обследванията по системен или случаен подбор на проверяваните сгради чрез оправомощени от него служители:

а) за валидността на входящите данни за сградата, използвани за издаване на сертификата за енергийни характеристики, както и на посочените в сертификата резултати;

б) на вписаните в сертификата за енергийни характеристики входящи данни и на резултатите, включително на предписаните мерки за повишаване на енергийната ефективност;

в) пълна проверка на данните, резултатите и предписаните мерки за повишаване на енергийната ефективност чрез посещение на място с цел да се провери съответствието между посочените в сертификата за енергийни характеристики данни и сертифицираната сграда;

3. извършва проверки на обследванията по системен или случаен подбор на проверяваните промишлени системи чрез оправомощени от него служители:

а) за валидността на входящите данни на промишлената система, използвани за извършване на обследването, и на посочените в доклада резултати;

б) за валидността на входящите данни и на резултатите от обследването, както и на предписаните мерки за повишаване на енергийната ефективност;

в) пълна проверка на данните, резултатите и предписаните мерки за повишаване на енергийната ефективност чрез посещение на място с цел да се провери съответствието между посочените в документите от обследването/проверката резултати и състоянието на промишлената система/инсталация;

4. налага административните наказания, предвидени с този закон.

Чл. 91. (1) Лицата, които извършват проверки и съставят актове за установяване на административни нарушения, се определят със заповед на изпълнителния директор на агенцията.

(2) Лицата по ал. 1 се легитимират със заповедта и със

служебна карта, удостоверяваща заеманата от тях длъжност.

Чл. 92. (1) Лицата по чл. 91 имат право:

1. на свободен достъп до обектите на проверка;

2. да изискват от проверяваните лица документи, необходими за осъществяването на контрола;

3. на проверки на обследванията, определени с наредбите по чл. 48 и чл. 57, ал. 6.

(2) За сградите, предприятията, промишлените системи и системите за външно изкуствено осветление – собственост на Министерството на отбраната и на Министерството на вътрешните работи, действията по ал. 1 се осъществяват при условия и по ред, определени в съответните специални закони.

(3) Лицата по чл. 91 са длъжни да не разгласяват служебната и търговската тайна, която им е станала известна при или по повод осъществяването на контролната дейност.

Чл. 93. Проверяваното лице е длъжно да осигури всички условия
за нормалното протичане на проверката и да оказва съдействие на лицата
по чл. 91, като:

1. предоставя място за извършване на проверката;

2. определя свой представител за контакти и оказване съдействие на проверяващите служители;

3. предоставя достъп до служебните помещения;

4. предоставя всички документи, необходими за осъществяването на контрола.

Чл. 94. (1) За резултатите от проверките лицата по чл. 91 съставят констативен протокол, към който прилагат събраните данни, документи и обяснения.

(2) Протоколът се предоставя на проверяваното лице, което има право да даде обяснения и възражения в 14-дневен срок от датата на връчването му.

Чл. 95. (1) Въз основа на резултатите от проверката лицата по
чл. 91 могат:

1. да дават задължителни предписания на проверяваните лица за отстраняване на констатирани нарушения и да определят срок за тяхното изпълнение;

2. да съставят актове за установяване на административни нарушения.

(2) Предписанията на лицата по чл. 91, дадени в изпълнение на правомощията им по този закон, са задължителни.

(3) Лицата, на които са дадени задължителни предписания, уведомяват за тяхното изпълнение в определения им срок лицата по чл. 91.

Чл. 96. Всички държавни органи, юридически и физически лица са длъжни да оказват съдействие на лицата по чл. 91 при осъществяване на техните функции.

Глава шеста

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 97. Задължено лице по чл. 14, ал. 4, което не изпълни определената му индивидуална цел за ежегодни нови енергийни спестявания в размера по чл. 15, ал. 4, се наказва с глоба от 1000 до 5000 лв. или с имуществена санкция от 5000 до 500 000 лв.

Чл. 98. Възложител/собственик на нова сграда, който не изпълни задължението си по чл. 33, ал. 1, се наказва с глоба от 1000 до 10 000 лв. или с имуществена санкция от 5000 до 50 000 лв.

Чл. 99. (1) Собственик на сграда, който не изпълни задължението си по чл. 38, ал. 3, се наказва с глоба от 10 000 до 30 000 лв. или с имуществена санкция от 50 000 до 100 000 лв.

(2) Собственик на сграда, който не изпълни мерките, предписани в доклада от обследването за енергийна ефективност, в срока по чл. 38, ал. 4, се наказва с глоба от 10 000 до 30 000 лв. или с имуществена санкция от 50 000 до 100 000 лв.

Чл. 100. Възложител по смисъла на чл. 161, ал. 1 от Закона за устройство на територията, който не изпълни задължението за актуализиране на сертификата за енергийни характеристики на сграда в случаите по чл. 39, ал. 3, се наказва с глоба от 1000 до 3000 лв. или с имуществена санкция от
5000 до 10 000 лв.

Чл. 101. Лице по чл. 43, ал. 1 или 2, което е издало сертификат за енергийни характеристики на сграда, без да е извършило обследване за енергийна ефективност, се наказва с глоба от 50 000 до 100 000 лв. или с имуществена санкция от 200 000 до 300 000 лв.

Чл. 102. Лице по чл. 43, ал. 1 или 2, което не представи в срок списъка по чл. 46, ал. 1, се наказва с глоба от 100 до 500 лв. или с имуществена санкция от 1500 до 3000 лв.

Чл. 103. Лице, което извършва сертифициране на сгради или обследване за енергийна ефективност в нарушение на

разпоредбата на чл. 43, ал. 4 и 6 или чл. 59, ал. 2 и 4, се наказва с глоба от 50 000 до 100 000 лв. или с имуществена санкция от 100 000 до 200 000 лв.

Чл. 104. (1) Собственик на отоплителна инсталация с водогреен котел на течно или твърдо гориво с номинална мощност от 20 до 100 kW, който не изпълни задължението си по чл. 50, ал. 2, се наказва с глоба от 150 до 200 лв. или с имуществена санкция от 1500 до 2000 лв.

(2) Собственик на отоплителна инсталация с водогреен котел на течно гориво, твърдо гориво или на природен газ с номинална мощност над 100 kW, който не изпълни задължението си по чл. 50, ал. 2, се наказва с глоба от 1500 до 2000 лв. или с имуществена санкция от 15 000 до 20 000 лв.

(3) Собственик на климатична инсталация с номинална мощност над 12 kW, който не изпълни задължението си по чл. 51, ал. 2, се наказва с глоба от 1500 до 2000 лв. или с имуществена санкция от 15 000 до 20 000 лв.

(4) Собственик на отоплителна инсталация с водогреен котел по чл. 50, ал. 1 или на климатична инсталация по чл. 51, ал. 1, който не изпълни задължението си по чл. 52, ал. 2, се наказва с глоба от 150 до 200 лв. или с имуществена санкция от 1500 до 2000 лв.

Чл. 105. Лице по чл. 43, ал. 1 или 2 или по чл. 59, ал. 1, което не представи в срок списъка по чл. 55, ал. 1, се наказва с глоба от 100 до 500 лв. или с имуществена санкция от 1500 до 3000 лв.

Чл. 106. Собственик на предприятие, промишлена система и система за външно изкуствено осветление, който не изпълни задължението си по чл. 57, ал. 2, се наказва с глоба от 10 000 до 30 000 лв. или с имуществена санкция от 50 000 до 100 000 лв.

Чл. 107. Лице по чл. 63, ал. 1, което не изпълни задължението за представяне в агенцията на отчетите по чл. 63, ал. 4 в срока по чл. 63, ал. 5, се наказва с глоба от 500 до 1000 лв. или с имуществена санкция от 3000 до 5000 лв.

Чл. 108. Лице по чл. 69, ал. 1, което не предостави информация в срока по чл. 69, ал. 2, се наказва с глоба от 20 000 до 50 000 лв. или с имуществена санкция от 150 000 до 200 000 лв.

Чл. 109. Лице, което възпрепятства или допусне да бъде възпрепятствано извършването на проверка от лицата по чл. 91,

се наказва с глоба от 500 до 1000 лв. или с имуществена санкция от 2000 до 3000 лв.

Чл. 110. Лице по чл. 91, което наруши разпоредбата на чл. 92, ал. 3, се наказва с глоба 10 000 лв.

Чл. 111. Лице, което не изпълни задължителното предписание по чл. 95, ал. 1, т. 1, се наказва с глоба от 2000 до 5000 лв. или с имуществена санкция от 10 000 до 30 000 лв.

Чл. 112. Лице, което не изпълни други задължения по този закон, се наказва с глоба от 500 до 1500 лв. или с имуществена санкция от 1000 до 10 000 лв.

Чл. 113. Актовете, с които се установяват административни нарушения по този закон, се съставят от длъжностни лица, определени от изпълнителния директор на агенцията.

Чл. 114. Наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на агенцията.

Чл. 115. Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Външно изкуствено осветление” е осветлението в съответствие с чл. 92, ал. 1 от Закона за устройство на територията.

2. „Донор“ е физическо или юридическо лице, както и българската или друга държава, които са участвали с дарения в първоначалното набиране на средства за Фонда или правят дарения, в т.ч. вноски от задължените лица по чл. 14, ал. 4.

3. „Дружество за предоставяне на енергийноефективни услуги“ е физическо или юридическо лице, което осъществява енергийноефективни услуги и/или други мерки за повишаване на енергийната ефективност в сгради или промишлени системи, като поема изцяло или частично финансовия риск. Заплащането на предоставяните услуги се основава на постигнатото ниво на повишаване на енергийната ефективност и на съответствието с другите договорени критерии за изпълнение.

4. „Енергия” са енергийни продукти, горива, топлинна енергия, енергия от възобновяеми източници, електрическа енергия или всяка друга форма на енергия съгласно определението в чл. 2, буква „г” от Регламент (ЕО) № 1099/2008

на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 г. относно статистиката за енергийния сектор (ОВ, L 304, 14.11.2008 г.).

5. „Енергийна ефективност в сгради” е осигуряването и поддържането на нормативните параметри на микроклимата в сградите, топлосъхранението им и икономията на енергийни ресурси за нуждите на сградите с минимални финансови разходи.

6. „Енергийно спестяване” е получената икономия на енергия, определена чрез измерване и/или оценка на потреблението на енергия като разлика в потребените количества енергия преди и след прилагане на мерки за повишаване на енергийната ефективност, като се извършва коригиране и нормализиране предвид външните условия, които въздействат върху енергийното потребление.

7. „Енергийноефективна услуга” е всяка услуга, която включва изпълнението на дейности и мерки, водещи до спестяване на енергия, материална изгода, полза или благо, получени от комбинация на доставката на енергия с енергийноефективна технология и/или с действие, което може да обхваща експлоатацията, поддръжката и управлението, необходими за предоставяне на услугата и води до подлежащо на проверка и измерване подобряване на енергийната ефективност и/или до спестяване на първична енергия. Услугата се предоставя въз основа на договор.

8. „Енергийна характеристика” е показател, който обозначава измереното количество реално потребена или изчислена като необходима за потребление енергия, използвана за задоволяване на различни енергийни нужди, свързани с нормативно изискуемите параметри на сграда, включващи отопление, подгряване на топла вода, охлаждане, вентилация и осветление.

9. „Енергийна ефективност” е съотношението между изходното количество произведена стока, услуга или енергия и вложеното количество енергия.

10. „Индикатори за отчитане на постигнатите резултати” са показатели, посочващи конкретните данни, свързани с постигнатите резултати.

11. „Интелигентна измервателна система“ е електронна система, която може да измерва потреблението на енергия, като предоставя повече информация от традиционен измервателен уред и може да предава и да получава данни посредством форма на електронна комуникация.

12. „Климатична инсталация” е комбинация от всички компоненти, необходими за осигуряване третирането на въздуха при контролиране на температурата му с възможна комбинация от контрол на вентилацията, влажността и чистота на въздуха.

13. „Котел” е съоръжение, което представлява

комбинация от котелно тяло и горивна част, проектирано да подгрява вода чрез освободената при горенето топлина.

14. „Крайно потребление на енергия” е потреблението на енергийни продукти, доставяни за енергийни цели на преработващата промишленост, рудодобива, строителството, транспорта, домакинствата, услугите, включително обществените услуги, селското стопанство, горското стопанство и рибното стопанство. То изключва доставките за сектора за преобразуване на енергия и самите отрасли на енергетиката.

15. „Краен клиент” е всяко физическо или юридическо лице, което купува енергия за собствено ползване.

16. „Нова сграда” е всяка новоизградена сграда, която се въвежда в експлоатация за първи път.

17. „Номинална мощност” е максималната топлинна мощност, посочена и гарантирана от производителя като възможна за подаване по време на непрекъсната работа.

18. „Нормализирано енергопотребление” е разход на енергия, който е необходим за осигуряване на нормативноизискуемите параметри на микроклимата в сграда при съществуващото й състояние.

19. „Обособена част от сграда“ е обособена част, етаж или апартамент в сграда, проектирани или изменени с цел да се използват самостоятелно.

20. „Общо потребление на енергия” е общото количество енергия, закупено от крайния клиент за период една година.

21. „Обследване за енергийна ефективност” е процес, основан на систематичен метод за определяне и остойностяване на енергийните потоци и разходи в сгради и/или промишлени системи, определящ обхвата на технико-икономическите параметри на мерките за повишаване на енергийната ефективност.

22. „Основен ремонт” е ремонт на сграда, който обхваща над 25 на сто от площта на външните ограждащи елементи на сградата.

23. „Отпадна топлина“ е остатъчната топлина от даден процес, която при техническа възможност и икономическа целесъобразност може да бъде оползотворена.

24. „Повишаване на енергийната ефективност” е резултат от изпълнението на мярка или дейност, който води до намаляване на съотношението между вложеното количество енергия и изходното количество произведена стока, услуга или енергия без влошаване на качеството или други характеристики.

25. „Полезна номинална мощност” е максималната топлинна мощност, изразена в kW, за която производителят е

посочил и гарантирал, че се постига при продължаващо действие при спазване на указанията за ефективна работа, дадени от производителя.

26. „Програми за повишаване на енергийната ефективност” са дейности и мерки, насочени към групите крайни клиенти, които водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност.

27. „Промишлени системи” е съвкупност от производствени сгради, съоръжения, технологии и спомагателни стопанства, включени в производството на стоки и услуги.

28. „Равнища на оптималните разходи” са енергийните характеристики, които водят до най-ниски разходи по време на прогнозирания икономически жизнен цикъл, като:

а) най-ниските разходи се определят, като се отчитат разходите за инвестиции, свързани с енергията, разходите за поддръжка и експлоатационните разходи, включително разходите за енергия и спестената енергия, категорията на съответната сграда, приходите от произведена енергия, и разходите за обезвреждане, когато е приложимо;

б) прогнозираният икономически жизнен цикъл представлява оставащият прогнозиран икономически жизнен цикъл на сграда - когато изискванията за енергийните характеристики са определени за сградата като цяло, или прогнозираният икономически жизнен цикъл на сграден компонент - когато изискванията за енергийните характеристики са определени за сградните компоненти.

Енергийните характеристики са съобразени с равнището на оптимални разходи, когато анализът на разходите и ползите, изчислени за прогнозирания икономически жизнен цикъл, дава положителен резултат.

29. „Сграда” е конструкция със стени и покрив, в която се използва енергия за регулиране на вътрешната температура.

30. „Сграда с близко до нулево потребление на енергия” е сграда, която отговаря едновременно на следните условия:

а) енергопотреблението на сградата, определено като първична енергия, отговаря на клас А от скалата на класовете на енергопотребление за съответния тип сгради;

б) не по-малко от 55 на сто от потребната (доставената) енергия за отопление, охлаждане, вентилация, гореща вода за битови нужди и осветление е енергия от възобновяеми източници, разположени на място на ниво сграда или в близост до сградата.“

31. „Сертификат за енергийни характеристики на

сграда” е официален документ, издаден от консултантите по енергийна ефективност в кръга на тяхната компетентност по установената форма и ред, който включва енергийни характеристики на сграда, изчислени според методологията, посочена в наредбата по чл. 30, ал. 3.

32. „Сертификат за проектни енергийни характеристики на сграда” е официален документ, издаден от консултантите по енергийна ефективност в кръга на тяхната компетентност по установената форма и ред, който включва оценка на проектните енергийни характеристики на сграда, изчислени според методологията, посочена в наредбата по чл. 30, ал. 3.

33. „Специфично потребление на енергия” е общото количество енергия, отнесено към изходното количество произведена стока или услуга за период една година.

34. „Схеми за насърчаване на енергийната ефективност” е всеки инструмент, схема или механизъм, който насърчава повишаването на енергийната ефективност.

35. „Термопомпа” е машина, съоръжение или инсталация, които пренасят топлина от естествената обкръжаваща среда, като въздух, вода или почва, към сгради или промишлени съоръжения чрез обръщане на естествения топлинен поток по такъв начин, че той да протича от по-ниска към по-висока температура. За термопомпи с обръщаемо действие топлината може да се движи и от сградите към естествената обкръжаваща среда.

36. „Техническа сградна инсталация” е техническо оборудване за осигуряване на отопление, охлаждане, вентилация, топла вода, осветление или на комбинация от тях на сграда или обособена част от сграда.

37. „Топлинна зона“ е обособена част от сграда, която включва пространства от сградата със: еднакво функционално предназначение, топло- и/или студоснабдяване от една система, еднакъв режим на обитаване, еднаква небесна ориентация на външните ограждащи елементи (за случаите, когато се изисква охлаждане) и специфични изисквания за осигуряване на еднакви параметри на микроклимата в режим на отопление и охлаждане, при които температурната разлика между пространствата в един режим е по-малка от 4К.

38. „Финансови инструменти за повишаване на енергийната ефективност” са всички финансови инструменти, като: фондове, субсидии, данъчни облекчения, заеми, финансиране от трети страни, договори за енергоспестяване, договори за енергоспестяване с гарантиран резултат, външно възлагане или други подобни договори, които се предлагат на пазара от държавни или частни организации с цел частично или пълно покриване на първоначалната стойност на проекта за изпълнение на мерки за повишаване на енергийната ефективност.

39. „Хоризонтални мерки” са разпоредби, данъчни

облекчения и други, чийто ефект е намаляване на крайното потребление на енергия, както и информационни кампании, които насърчават повишаването на енергийната ефективност.

40. „Централно отопление" или „централно охлаждане" е подаване на топлинна енергия под формата на пара, топла вода или охладена течност чрез мрежа от централен производствен източник към множество сгради или други места за използване за загряване или охлаждане на помещения или процеси.

§ 2. Този закон въвежда разпоредбите на Директива 2012/27/ЕС на европейския парламент и на съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (ОВ, L 315/1 от 14 ноември 2012 г.) и на Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите (ОВ, L 153/13 от 18 юни 2010 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Този закон отменя Закона за енергийната ефективност
(обн., ДВ, бр. 98 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 6, 19, 42 и 82 от 2009 г., бр. 15, 52 и 97 от 2010 г., бр. 35 от 2011 г., бр. 38 от 2012 г., бр. 15, 24, 59 и 66 от 2013 г. и бр. 22, 33 и 98 от 2014 г.).

§ 4. В Закона за енергията от възобновяеми източници (обн., ДВ, бр. 35 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 29 и 54 от 2012 г., бр. 15, 59, 68 и 109 от 2013 г. и бр. 33 и 65 от 2014 г.), в чл. 34, ал. 5 думите „чл. 51, ал. 1" се заменят с „чл. 75, ал. 1".

§ 5. В Закона за енергетиката (обн., ДВ, бр. 107 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 18 от 2004 г., бр. 18 и 95 от 2005 г., бр. 30, 65 и 74 от 2006 г., бр. 49, 55 и 59 от 2007 г., бр. 36, 43 и 98 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 82 и 103 от 2009 г., бр. 54 и 97 от 2010 г., бр. 35 и 47 от 2011 г., бр. 38, 54 и 82 от 2012 г., бр. 15, 20, 23, 59 и 66 от 2013 г. и бр. 98 от 2014 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 4, ал. 2 т. 11 се изменя така:

„11. Изготвя и внася за одобряване от Министерския съвет:

а) всеобхватна оценка на потенциала за прилагане на високоефективното комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия и на ефективни районни отоплителни и

охладителни системи;

б) анализ на разходите и ползите като част от всеобхватната оценка по буква „а", който обхваща оценка на програми по чл. 6, ал. 2 и проект/проекти за установяване на икономически най-ефективната и изгодна възможност за отопление или охлаждане, като анализът може да е част от екологичната оценка на програмата и на проекти, ако такива се предвиждат;

в) анализ на националния потенциал като част от всеобхватната оценка по буква „а" и оценка на постигнатия напредък от увеличаване дела на високоефективното комбинирано производство в брутното потребление на електрическа енергия;

г) мерки за развитие на ефективна отоплителна и охладителна инфраструктура и/или за подпомагане на развитието на високоефективно комбинирано производство на енергия и използване на топлинна и охладителна енергия, генерирани на базата на отпадна топлина и възобновяеми енергийни източници, в съответствие с оценката и анализа по букви „а"-„в"."

2. В чл. 21, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

а) създават се т. 19а и 19б:

„19а. във връзка с правомощието по т. 19 комисията изисква от операторите на електрическите и газовите мрежи да извършат оценка на потенциала за енергийна ефективност на съответните мрежи чрез намаляване на технологичните разходи; оценката включва анализ на преноса, разпределението, управлението на товарите, ефективното функциониране на системите и възможности за присъединяване на инсталации за децентрализирано производство на енергия;

19б. въз основа на оценката по т. 19а комисията изисква в плановете за развитие на мрежите да са включени конкретни мерки и инвестиции за подобряване на енергийната ефективност в газовите и електроенергийните мрежи и график за тяхното изпълнение."

б) точка 33 се изменя така:

„33. контролира изпълнението на задължението за предоставяне на потребителите на енергийни услуги на достъп до данни за потреблението им;"

3. В чл. 23 се създават т. 14 и 15:

„14. насърчаване повишаването на енергийната ефективност при преобразуването, преноса, разпределението, доставките и крайното потребление на енергия и природен газ;

15. създаване на стимули на операторите на преносни и разпределителни мрежи за осигуряване на системни услуги на крайните клиенти, даващи им възможност да реализират мерки за подобряване на енергийната ефективност с въвеждане на

интелигентни мрежи, като се вземат предвид разходите и ползите, свързани с всяка мярка, и при гарантиране сигурността на системата.“

4. В чл. 31 се създават т. 9-12:

„9. цените за пренос и разпределение на електрическа енергия да не ограничават повишаването на енергийната ефективност при производството, преноса, разпределението, доставките на енергия и включването на оптимизацията на потреблението в балансирането на пазарите и предоставянето на допълнителни услуги, както и отразяване в мрежовите тарифи на намаляването на разходи в мрежите, постигнато от потребителите, оптимизирането на енергопотреблението, децентрализацията на производството, понижаване на разходите за доставка или за инвестиции в мрежите и от оптимизация на работата на мрежите;

10. цените за пренос и разпределение на електрическа енергия да позволяват повишаване участието на крайните клиенти в подобряване ефективността на електроенергийната система чрез оптимизиране на потреблението;

11. насърчаване на операторите на преносни и разпределителни мрежи да предлагат системни услуги за оптимизация на потреблението на електрическа енергия, за управление на енергопотреблението и на децентрализирано производство в рамките на организирани електроенергийни пазари и да подобряват ефективността при проектирането и функционирането на мрежите, и по-специално:

а) прехвърляне на натоварването от върхови часове към ненатоварени часове от страна на крайните клиенти, като се взема предвид наличността на енергия от възобновяеми източници, от комбинирано производство на енергия и от децентрализирано производство;

б) спестяване на енергия чрез оптимизация на потреблението от децентрализирани източници на производство посредством съчетаване на предоставяне на енергийноефективни услуги и участие на балансиращия пазар на електрическа енергия;

в) намаляване на потреблението чрез мерки за енергийна ефективност, реализирани от доставчици на енергийноефективни услуги;

г) присъединяване и диспечерско управление на енергийни обекти за производство на електрическа енергия на средно и ниско напрежение;

д) присъединяване на енергийни обекти за производство на електрическа енергия, разположени по-близко до точките на потребление;

е) предоставяне на достъп до мрежите на съоръжения за

акумулиране на енергия;

12. въвеждане на динамично ценообразуване за мерки за оптимизация на потреблението на електрическа енергия от страна на крайните клиенти чрез:

а) цени, отчитащи периода на потребление;

б) цени за критичните периоди на върхово натоварване;

в) ценообразуване в реално време;

г) отстъпки при намалено потребление през върхови периоди.“

5. В чл. 35, ал. 2, т. 5 думите „чл. 10, ал. 1“ се заменят с „чл. 14, ал. 4 и чл. 15“.

6. В глава трета заглавието на раздел VI се изменя така:

„Раздел VI

Мерки за защита на потребителите на енергийни услуги“

7. В чл. 38а се правят следните изменения и допълнения:

а) основният текст на ал. 1 се изменя така:

„(1) Договорите с потребители на енергийни услуги задължително съдържат:“

б) в т. 5 след думата „услуги“ се поставя запетая и се добавя „включително при промяна на договорните условия и цени“;

в) в т. 7 накрая се добавя „в срок до три месеца от постъпването им.“

8. В чл. 38б се правят следните изменения и допълнения:

а) в ал. 1:

аа) в основния текст след думите „Енергийните предприятия“ се поставя тире и се добавя „страни по договорите“;

бб) точка 3 се изменя така:

„3. реално потребените количества и стойността на предоставената услуга в съответствие с договорената периодичност на отчитане без задължение за допълнително плащане за тази услуга;“

вв) създава се т. 8:

„8. условия за предоставяне на електронна информация за фактурирането и електронни фактури.“;

б) създават се нови ал. 2 и 3:

„(2) Доставчикът на енергия или природен газ осигурява на клиентите широк избор на методи на плащане, включително

системи за авансови плащания, които са справедливи и отразяват адекватно вероятното потребление.

(3) Доставчикът на енергия или природен газ предоставя на друг доставчик на енергия или природен газ данни за потреблението на битов клиент, когато това е предвидено в изрично споразумение между клиента и доставчика на енергия или природен газ.“

в) досегашната ал. 2 става ал. 4;

г) създават се ал. 5 и 6:

„(5) Информация за фактурирането се предоставя поне веднъж на три месеца, а при поискване или когато потребителите са направили избор да получават електронни сметки – два пъти в годината.

(6) Енергийните предприятия по ал. 1 предоставят на потребителите на енергийни услуги, свързани с доставки на електрическа енергия или природен газ, допълнителна информация за:

1. кумулативни данни за срок поне три предходни години или за периода от влизането в сила на договора за доставка, ако той е по-кратък; данните съответстват на интервалите, за които е предоставена информацията от фактурирането;

2. подробни данни за потреблението за който и да е ден, седмица, месец и година при използване на интелигентни системи за измерване чрез предоставяне на крайния клиент чрез интернет или чрез интерфейса на измервателния уред на данни за период, не по-малък от 24 предходни месеца, или за периода от влизането в сила на договора за доставка, ако той е по-кратък.”

9. В чл. 38в се правят следните изменения и допълнения:

а) в ал. 1 думите „по чл. 38а, ал. 1“ се заменят с „по чл. 38б, ал. 1“;

б) създават се ал. 5-8:

„(5) Енергийните предприятия по чл. 38б, ал. 1 уведомяват своите потребители на енергийни услуги – битови клиенти, за всяка предложена промяна на договорните условия и цените на предоставяните услуги, както и за правото на потребителите едностранно да прекратят договора от датата на уведомяването, ако не приемат новите условия и/или цени;

(6) Уведомяването за повишаването на цените се извършва в срока на фактуриране след влизане в сила на повишението на цените.

(7) В случаите на общи условия, одобрявани от комисията, уведомяването по ал. 1 за промяната на договорните условия се счита за направено от датата на публикуване на одобрените общи условия.

(8) Алинеи 5-7 не се прилагат за договори за доставка на топлинна енергия.”;

в) в чл. 38г след думите „чл. 38а“ съюзът „и“ се заменя със запетая и след думите „чл. 38б“ се добавя „и 38в”.

10. В чл. 83, ал. 1 се правят следните допълнения:

а) в т. 4 след думите „за пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа” се добавя „включително приоритетите за достъп и диспечерско управление”;

б) в т. 5 след думите „за пренос на електрическа енергия през електроразпределителните мрежи” се добавя „включително приоритетите за достъп и диспечерско управление”.

11. В чл. 105 се създава ал. 8:

„(8) Производителите на енергия от високоефективно комбинирано производство на енергия могат да предлагат допълнителни услуги на оператора на преносна мрежа в случаите по ал. 7, когато това е технически и икономически съвместимо с начина на експлоатацията на обекта за производство.“

12. В чл. 106 се правят следните изменения и допълнения:

а) досегашният текст става ал. 1 и в нея думите „т. 4“ се заменят с „т. 5“.

б) създава се ал. 2:

„(2) Производителите на енергия от високоефективно комбинирано производство на енергия могат да предлагат допълнителни услуги на операторите на разпределителни мрежи в случаите по ал. 1, когато това е технически и икономически съвместимо с начина на експлоатацията на обекта за производство.“

13. Член 135 се изменя така:

„Чл. 135. (1) Сградните инсталации на клиентите се присъединяват към топлопреносната мрежа чрез присъединителен топлопровод и абонатна станция.

(2) Когато се присъединява нова сграда, във всеки отделен имот в сградата се монтира индивидуален топломер на конкурентна цена.

(3) Когато се присъединява съществуваща сграда след основен ремонт и преработка на сградните отоплителни инсталации от вертикално в хоризонтално разпределение, във всеки отделен имот в сградата се монтира индивидуален топломер на конкурентна цена.“

14. В чл. 140 се създава ал. 7:

„(7) Когато се подменят съществуващи средства за дялово разпределение за отопление, се монтират индивидуални

топломери на конкурентна цена, доколкото това е технически възможно или разходноефективно по отношение на потенциалните икономии на енергия.“

15. Член 143 се изменя така:

„Чл. 143. (1) Потребителите на топлинна енергия в сграда - етажна собственост, избират метод за определяне на количеството топлинна енергия, отдадена от сградна инсталация, при въведена система за дялово разпределение чрез индивидуални разпределители, съгласно наредбата по чл. 125, ал. 3.

(2) Когато потребителите на топлинна енергия в сграда - етажна собственост, не изберат метод за определяне на количеството топлинна енергия, количеството топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация при въведена система за дялово разпределение чрез индивидуални разпределители, се определя от лицето по чл. 139б, ал. 1 съгласно методиката по наредбата по чл. 125, ал. 3.

(3) Изборът по ал. 1 се извършва с решение на общото събрание на етажната собственост по реда на Закона за управление на етажната собственост.

(4) Топлинната енергия за отопление на общите части на сградата - етажна собственост, в които има отоплителни тела, при прилагане на дялово разпределение чрез индивидуални разпределители се определя въз основа на:

1. мощността на отоплителните тела, или

2. показанията на инсталираните върху тях индивидуални разпределители.

(5) В случаите по ал. 1, 2 и 4 топлинната енергия се разпределя между всички клиенти пропорционално на отопляемия обем на отделните имоти по проект.“

16. В чл. 144, ал. 3 думите „чл. 143, ал. 1 и ал. 2, т. 1“ се заменят с „чл. 143, ал. 1, ал. 2 и ал. 4, т. 1“.

17. Член 155 се изменя така:

„Чл. 155. (1) Клиентите на топлинна енергия в сграда - етажна собственост, заплащат консумираната топлинна енергия по един от следните избрани от тях начини:

1. на 11 равни месечни вноски и една изравнителна вноска;

2. на месечни вноски, определени по прогнозна консумация за сградата, и една изравнителна вноска;

3. по реална месечна консумация.

(2) Топлопреносното предприятие или доставчикът на топлинна енергия фактурират консумираното количество топлинна енергия въз основа на действителното потребление най-малко веднъж годишно.

(3) Правилата за определяне на прогнозната консумация

и изравняването на сумите за действително консумираното количество топлинна енергия за всеки отделен клиент се определят с наредбата по чл. 125, ал. 3.“

18. В чл. 162 се създава ал. 5:

”(5) За всеки отказ за признаване на сертификат за произход се уведомява Европейската комисия.“

19. В чл. 162а се правят следните изменения и допълнения:

а) в ал. 1 накрая се добавя „при облекчени процедури, съгласно наредбата по чл. 116, ал. 7“;

б) създава се ал. 5:

„(5) Операторите на електропреносната мрежа и на електроразпределителните мрежи при спазване на критериите за сигурност, определени с правилата по чл. 83, ал. 1, т. 4 и 5 и чл. 18, ал. 1 т. 1, 2 и 4 от Закона за енергията от възобновяеми източници, са длъжни да:

1. предоставят гарантиран достъп до съответната мрежа на електрическата енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство;

2. гарантират преноса и разпределението на електрическата енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство;

3. предоставят приоритет при диспечиране на електрическата енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство.“

20. Член 163 се изменя така:

„Чл. 163. Критериите, на които трябва да отговарят всеобхватната оценка, анализът на разходите и ползите и анализът на националния потенциал за високоефективно комбинирано производство по чл. 4, ал. 2, т. 11, се определят с наредба, издадена от министъра на енергетиката.“

21. Създава се чл. 163а:

„Чл. 163а. (1) При разработване на инвестиционни проекти се извършва анализ на разходите и ползите в съответствие с наредбата по чл. 163 за инсталации с обща входяща топлинна мощност над 20 мW в случаите на:

1. планиране на нова топлоелектрическа инсталация за производство на електроенергия, за да бъдат оценени разходите и ползите от проектиране на инсталация, която да функционира като инсталация за високоефективно комбинирано производство на

енергия;

2. значително преоборудване на топлоелектрическа инсталация за производство на електроенергия, за да бъдат оценени разходите и ползите от преоборудване на инсталацията като инсталация за високоефективно комбинирано производство на енергия;

3. значително преоборудване на промишлена инсталация, генерираща отпадна топлина на полезно температурно ниво, с цел използването на отпадната топлина за задоволяване на икономически оправдано търсене, в т.ч. чрез комбинирано производство на енергия, както и от свързването на тази инсталация с районна отоплителна или охладителна мрежа;

4. планиране на нова районна отоплителна и охладителна мрежа или при съществуваща районна отоплителна или охладителна мрежа се планира нова инсталация за производство на енергия или значително преоборудване на съществуваща инсталация с цел оползотворяване на отпадната топлина от съседни промишлени инсталации.

(2) Дружествата, отговарящи за експлоатацията на районни отоплителни и охладителни мрежи, оказват съдействие и предоставят необходимата информация в случаите по ал. 1, т. 3 и 4 при поискване от лицата по ал. 1.

(3) Монтирането на оборудване, с което да се улавя въглероден диоксид, произведен от горивна инсталация, с оглед на съхранението му в геоложки формации, не се счита за преоборудване за целите по ал. 1, т. 2, 3 и 4.”

22. В чл. 207б думите „или чл. 38г“ се заменят с „чл. 38г, ал. 1 и 38д“.

23. В § 1 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

а) създават се т. 24в и 24г:

„24в. „Ефективни районни отоплителни и охладителни системи“ са районни отоплителни или охладителни системи, използващи поне 50 на сто възобновяема енергия, 50 на сто отпадна топлина, 75 на сто топлинна енергия от комбинирано производство на енергия или 50 на сто от съчетание на такава енергия и топлина.

24г. „Значително преоборудване“ е преоборудване, разходите за което надхвърлят 50 на сто от инвестиционните разходи за съпоставима нова инсталация.“

б) в т. 41б, буква „а“ думите „от доставчик, предоставящ услуги от обществен интерес“ се заличават.

24. В Преходните и заключителните разпоредби се създават
§ 6а и 6б:

„§ 6а. (1) Оценката по чл. 4, ал. 2, т. 11, буква „а“ от Закона за енергетиката се изготвя и се изпраща на Европейската комисия в срок до 31 декември 2015 г.

(2) При поискване от Европейската комисия оценката по ал. 1 се актуализира за всеки 5-годишен период и се изпраща.

§ 6б. В сгради, които са с централен източник на отопление/охлаждане или които се снабдяват от районна отоплителна мрежа или от централен източник, обслужващ множество сгради, до 31 декември 2016 г. се монтират и индивидуални измервателни уреди за отчитане на потреблението на топлинна и охлаждаща енергия или на топла вода за всеки агрегат, когато това е технически възможно и икономически обосновано, когато такива измервателни уреди не са монтирани към датата на влизането в сила на този закон.”

§ 6. Задължените лица по чл. 10, т. 2 и 3 от отменения Закон за енергийната ефективност изпълняват индивидуалните цели за енергийни спестявания до 2016 г., определени в съответствие с отменения Закон за енергийната ефективност.

§ 7. Възложителите/собствениците на нови сгради, подлежащи на задължително сертифициране по реда на отменения Закон за енергийната ефективност, които до влизането в сила на този закон не са въведени в експлоатация, са длъжни да придобият сертификат за проектни енергийни характеристики на сградата в едногодишен срок от влизането в сила на този закон.

§ 8. Проверката на отоплителни инсталации с водогрейни котли по чл. 53 се извършва в срок до една година от влизането в сила на този закон, освен ако до тази дата е извършена проверка съгласно чл. 30 от отменения Закон за енергийната ефективност.

§ 9. (1) Собствениците на сгради, подлежащи на задължително сертифициране по реда на отменения Закон за енергийната ефективност, които до влизането в сила на този закон разполагат с доклади за извършено обследване, са длъжни да изпълнят предписаните от обследването мерки за повишаване на енергийната ефективност в 3-годишен срок от влизането в сила на този закон.

(2) Собствениците на промишлени системи, подлежащи на задължително обследване по реда на отменения Закон за енергийната ефективност, които до влизането в сила на този закон разполагат с доклади за извършено обследване, са длъжни да изпълнят предписаните от обследването мерки за повишаване на енергийната ефективност в 2-годишен срок от влизането в

сила на този закон.

§ 10. (1) Изпълнителният директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие съвместно с изпълнителния директор на Агенцията по обществени поръчки издават указания за прилагане на изискванията за енергийна ефективност и енергийни спестявания при възлагане на обществени поръчки за доставка на оборудване и превозни средства, закупуване и/или наемане на сгради с високи показатели за енергийна ефективност.

(2) Указанията по ал. 1 се издават в срок една година от влизането в сила на този закон.

§ 11. Собствениците на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, които подлежат на задължително обследване по чл. 57, ал. 2, са длъжни да извършат енергийно обследване в срок една година от влизането в сила на този закон, освен ако до тази дата е извършено задължително обследване, съгласно чл. 33 от отменения Закон за енергийната ефективност.

§ 12. Сертификатите за енергийна ефективност, издадени по реда на отменения Закон за енергийната ефективност, запазват своята валидност до изтичане на срока, за който са издадени.

§ 13. (1) Сертификати за енергийни характеристики на сгради, за които има извършено обследване за енергийна ефективност преди влизането в сила на този закон, се издават от лицата, извършили обследването на съответната сграда, в срок до една година от влизането му в сила.

(2) В случаите по ал. 1, когато лицето, извършило обследването, е заличено от регистъра по чл. 23а, ал. 1 от отменения Закон за енергийната ефективност, сертификатът за енергийни характеристики се издава от агенцията въз основа на резултатите от извършеното от лицето обследване.

§ 14. Лицата, завършили курс на обучение и придобили квалификация за обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, както и за обследване за енергийна ефективност на промишлени системи по реда на отменения Закон за енергийната ефективност запазват правата си за извършване на дейности по обследване за енергийна ефективност на сгради и промишлени системи и по сертифициране на сгради, като лицата, които са придобили квалификация за обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, се ползват с правата на консултанти по енергийна ефективност с квалификационно ниво 1.

§ 15. (1) Издадените удостоверения за вписване в регистрите по чл. 23а, ал. 1 и 34а, ал. 1 от отменения Закон за енергийната ефективност запазват своята валидност до изтичане на срока, за който са издадени.

(2) Издадените удостоверения за успешно положен изпит по чл. 23, ал. 1, т. 3, буква „в" и ал. 2, т. 3 и чл. 34, ал.

1, т. 3, буква „в“ от отменения Закон за енергийната ефективност запазват своята валидност за срок 5 години считано от датата, на която са издадени.

(3) Удостоверенията по ал. 2, които до влизането в сила на този закон са с изтекъл срок на валидност, в срок 6 месеца от датата на влизането в сила на този закон, се подновяват по реда на този закон.

§ 16. (1) Лицата по § 10 от Преходните и заключителните разпоредби на отменения Закон за енергийната ефективност запазват правата си за извършване на дейностите по обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, както и за обследване за енергийна ефективност на промишлени системи, като лицата, които са придобили квалификация за обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, се ползват с правата на консултанти по енергийна ефективност с квалификационно ниво 1.

(2) Лицата по ал. 1 са длъжни да се преregистрират по реда на този закон в срок до 5 години от влизането му в сила.

(3) Лицата по ал. 1, които не се преregистрират в срока по ал. 2, се заличават служебно от публичните регистри на агенцията.

§ 17. Сключените доброволни споразумения по реда на раздел втори, глава пета от отменения Закон за енергийната ефективност запазват своята валидност до изтичане на срока, за който са сключени.

§ 18. В срок до 5 години от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема пазарен механизъм за повишаване на енергийната ефективност чрез изпълнението на енергоефективни дейности и мерки по предложение на министъра на енергетиката.

§ 19. (1) Националните планове за действие по енергийната ефективност, разработени в изпълнение на чл. 7, ал. 1, т. 2, се представят в Европейската комисия на всеки три години след 30 април 2014 г.

(2) Националната цел за енергийни спестявания по чл. 13, ал. 1 се докладва на Европейската комисия с първия национален план.

§ 20. Националният план за сгради с близко до нулево потребление на енергия по чл. 7, ал. 1, т. 3 се приема от Министерския съвет в срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон.

§ 21. Националният план за подобряване на енергийните характеристики на отопляваните и/или охлажданите сгради – държавна собственост, използвани за административно обслужване на централната администрация на изпълнителната власт, по чл. 9, т. 4 се представя в Европейската комисия като част от

плановете по чл. 5, ал. 3, т. 1 и се актуализира на всеки три години след 30 април 2014 г.

§ 22. Националната дългосрочна програма за насърчаване на инвестиции по чл. 9, т. 5 се представя в Европейската комисия като част от плановете по чл. 5, ал. 3, т. 1 и се актуализира на всеки три години след 30 април 2014 г.

§ 23. (1) Подзаконовите нормативни актове по прилагането на този закон се приемат, съответно се издават и се привеждат в съответствие, в срок до 6 месеца от влизането му в сила.

(2) До приемането, съответно до издаването, на подзаконовите нормативни актове и указания, предвидени по този закон, се прилагат подзаконовите нормативни актове и указания, издадени по прилагането на отменения Закон за енергийната ефективност, доколкото не противоречат на този закон.

§ 24. (1) Подзаконовите нормативни актове по прилагането на Закона за енергетиката се приемат, съответно се издават и се привеждат в съответствие, в срок до 6 месеца от влизането му в сила.

(2) До приемането, съответно до издаването, на подзаконовите нормативни актове по ал. 1 се прилагат действащите нормативни актове, доколкото не противоречат на този закон.

§ 25. Изпълнението на закона се възлага на министъра на енергетиката, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на икономиката и на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

§ 26. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник”.

Законът е приет от 43-ото Народно събрание на ……..… 2015 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Проектът на Закон за енергийната ефективност е разработен във връзка с транспониране разпоредбите на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност.

I. Причини, които налагат приемането на законопроекта

На 25 октомври 2012 г. беше приета нова Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно енергийната ефективност. Документът съдържа мерки за повишаване на усилията на държавите членки за по-ефикасно използване на енергията на всеки един етап от енергийната верига - от преобразуването, през разпределението до крайното потребление на енергия. Той се основава на съществуващите директиви за комбинираното производство на енергия и енергийните услуги, като ги обединява в широкообхватен правен инструмент, третиращ енергийната ефективност при предлагането и крайното потребление на енергия.

Стремежът е в посока ежедневното използване на енергия да стане по-ефикасно, да се подкрепят гражданите, обществените органи и предприятията с цел по-добро управление на енергийното им потребление, което ще доведе до намаляване на разходите за енергия.

На 22 юли 2014 г. Европейската комисия стартира процедура за нарушение по чл. 258 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ЕС) срещу България за неизпълнение на задълженията си да транспонира в срок Директива 2012/27/ЕС. На 27 ноември 2014 г. България получи мотивирано становище по нарушението.

II. Цели на законопроекта

Целта на законопроекта е съществено да се допринесе за постигането на националните цели за енергийна ефективност, като по този начин страната ще се включи активно в усилията на ЕС за изпълнение на общата цел на общността за 2020 г.

III. Основни нови положения

Със законопроекта е регламентирано определянето на националната цел за енергийна ефективност за 2020 г. За подпомагане изпълнението на националната цел се въвежда и цел за повишаване на енергийната ефективност при крайното потребление на енергия, която ще се разпредели като индивидуални цели между:

1. крайните снабдители, доставчиците от последна инстанция, търговците с издадена лицензия за дейността „търговия с електрическа енергия”, които продават електрическа енергия на крайни клиенти повече от 75 GWh годишно;

2. топлопреносните предприятия и доставчиците на топлинна енергия, които продават топлинна енергия на крайни

клиенти повече от 75 GWh годишно;

3. крайните снабдители и търговци с природен газ, които продават на крайни клиенти повече от 8 млн. кубически метра годишно;

4. търговците с течни горива, които продават на крайни клиенти повече от 6,5 хил. тона течни горива годишно – с изключение на горивата за транспортни цели;

5. търговците с твърди горива, които продават на крайни клиенти повече от 13 хил. тона твърди горива годишно.

Предвидена е възможност за изпълнение на индивидуалните цели, задължените лица да правят вноски във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници" или в други финансови посредници, с които да се финансират мерки за повишаване на енергийната ефективност. Размерът на вноските от задължените лица ще се определят по Методика за оценка на размера на вноските, разработена от изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие и утвърдена от министъра на енергетиката.

Въвежда се задължение във всички отоплявани и/или охлаждани сгради - държавна собственост, ежегодно да се предприемат мерки за подобряване на енергийните характеристики на поне 3 на сто от общата им разгъната застроена площ.

Регламентира се изискване всички големи предприятия да се подлагат на енергийно обследване поне веднъж на всеки четири години.

Въведена е възможността за издаване на сертификат на отделни части в сгради, в случай че тези части имат различно предназначение.

С цел намаляване на административната тежест срокът на валидност на удостоверенията за вписване в публичните регистри на лицата, извършващи обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради и обследване за енергийна ефективност на промишлени системи, е увеличен от 3 на 5 години.

Въведено е националното определение за „сграда с близко до нулево потребление на енергия".

IV. Изменение и допълнение на Закона за енергетиката

За въвеждане на разпоредби от Директива 2012/27/ЕС със законопроекта се предлагат изменения и допълнения в Закона за енергетиката (ЗЕ).

Със ЗЕ (изм. и доп., ДВ, бр. 54 от 2012 г.) в българското законодателство бяха транспонирани основните изисквания, свързани със защита на правата на потребителите, предвидени в Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и

на Съвета от 13 юли 2009 г., относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ.

С оглед утвърждаване правата на потребителите с предложените промени в ЗЕ са прецизирани разпоредбите на глава трета, раздел VI, като е предвидена изрична законова разпоредба относно възможност при промяна на договорните условия и цените на предоставяните услуги потребителите едностранно да прекратят договора, ако не приемат новите условия и/или цени, както и законова уредба относно избор на метод на плащане, периодичност на предоставяне на информация за фактурирането, предоставяне на електронна информация за фактурирането и електронни фактури, достъп до данни за потреблението.

Предложените изменения и допълнения на глава трета, раздел VI от ЗЕ са насочени към гарантиране на ефективни и адекватни мерки за защита на правата на потребителите на енергийни услуги. Извежда се на ниво законова уредба минимален стандарт в отношенията на доставчици и потребители на енергийни услуги относно съществените аспекти в защита на потребителите. Освен това регулацията, която понастоящем се дава на договорно ниво и подзаконова нормативна уредба (например наредбата по чл. 60 от ЗЕ), следва да бъде допълнена съгласно изискванията на Директива 2012/27/ЕС.

V. Необходими финансови средства

При изпълнението на мерките на произтичащите от проекта на закон дейности се очаква собствениците на сградите да постигнат спестявания на енергия, съответно намаляване на разходите за енергия, които с всяка следваща година ще се увеличават. Във връзка с това най-целесъобразният начин за изпълнение на задълженията по закона е основно да се използват механизмите на Наредба № РД-16-347 от 2 април 2009 г. за условията и реда за определяне размера и изплащането на планираните средства по договори с гарантиран резултат, водещи до енергийни спестявания в сгради – държавна и/или общинска собственост.

Заинтересованите министерства, ведомства и други държавни структури ще осигурят изпълнението на законопроекта в рамките на определените им бюджети. Също така ще се използват възможностите за финансиране изпълнението на мерките и дейностите по проекта на закон със средства по европейските програми и/или други действащи финансови инструменти.

VI. Очаквани резултати

Разработване на широкообхватна нормативна уредба за повишаване на енергийната ефективност. Изпълнението на новите изисквания, въведени с проекта на нов закон, ще доведе до повишаване на конкурентоспособността на икономиката,

намаляване на емисиите на парникови газове и подобряване на жизнения стандарт на гражданите.

С проекта на Закон за енергийната ефективност се транспонират основни положения на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност. Предлаганите промени са в съответствие с правото на Европейския съюз в областта на енергийната ефективност.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)